БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 246 (11844) | 1968 оной октябриин 18, пятница | Сэн 2 мүнгэн

[С]оветскэ Союзай ажалшад! Партиин Про[гр]аммые, КПСС-эй XXIII съездээр хараалагдаһан коммунис байгуулалтын түсэбүүдые бодото[о]нь бэелүүлхын түлөө тэмсэлдээ шэнэ илалтануудые туйлажа, Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе тэмдэглэе!

(Агууехэ Октябриин социалис революциин 51 жэлэй ойдо зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан Уряануудһаа).

САБШАЛАН ҺАЙЖАРУУЛХА — ҺАРА —

ОКТЯБРИИН 20

ФОТОРЕПОРТАЖ

НАМАГЫЕ ДОБТОЛГО

...һаа зүүн урагшаа хэдэн ...модоной газарта морёор... машинааршье ябаха арга... намхалзуур намаг бай... табан мянга шахуу га... шье туһагүй, дэмы хо... байгаа.

...жэлэй саада тээ эндэ хү... газарыень шэнжэлжэ ...лады шэнээн хүдэлмэри. ...хэ һаа, энэ намаг ашаг... гэжэ тодорхойлоо һэн. ...тэй Читканай намаг, тэ... ой модон соогуур хүсэтэ ...машинануудай хүнхи... ...жэ эхилээ бэлэй. Энд... ...ай совхозой машинно-ме... ...на отрядай механизатор... экскаватор, хүсэтэ «С-100» ...тракторнуудаар намаг хатааха гүнзэгы һубаг, ханаа-буудые татажа захалаа. Эгээн түрүүн намагай уһанай урдаха гол ханааб гаргаад, тэрээндээ 11 багашаг һубагуудые татаа юм. Эндэ намаг хатаахадаа гансашье уһыень һабхаргаад орхихогүй, саашадаа тэндэ алдэб ургамал ногоо тарижа. элбэг баян ургаса абахаар хараалуулан, бүхы хүдэлмэри хэгдээ. Хэрбээ намагые ян хатаажархёо һаань, ган гасуур жэлдэ эндэнь юуншье ургахагүй бшуу. Тиимэһээ хэрэгтэй болоо һаань уһалхаар тусхай сөөрэм тогтоожо, тэндэһээ һубаг ханаабуудые гаргаа.

Тэрэ гэһээр хоёр жэл үнгэрбэ. Читканай намагһаа 2 мянган гектарынь хатаагдаад, мүнөө газарыень элдүүрилхэ, алдэб ургамалнуудые тариха хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Хэдэн зуун жэлдэ ойроо хүртөөгүй зузаан хүрьһые хахалжа элдүүрилхэ гэшэ гайтайхан хүдэлмэри. Механизаторнууд газараа утааша, хүндэлөөшэнь хахалаад, дэгнүүлыень хүндэ дисктэй борнойгоор хэршүүлнэ, хүрьһыень няттаруулан жэгдэлнэ. Тиигэжэ эндэ ерэхэ жэлдэ халюун шаргал тарлан, сэл ногоон зелёнко, кукуруза долгилон байхал.

А. ДЕРИГЛАЗОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Намаг хатаажа байһан механизаторнууд (зүүн гарһаа) В. М. Малыгин, В. Е. Малыгин, В. Е. Малыгин, 2. Намаг хатааха ханааб татажа байна.

Авторай фото.

ХҮЙТЭНЭЙ ТАЛА НОГООРХОЛ

...жэлнүүдтэ Улаан-Үдын ...Хүйтэн гэжэ талада үб... ...ой ехээр абтадаггүй дээ... ...хы үбһэ тэжээлээр ду... бэлэй. Харин мүнөө зун ...харгдаа үзэгдөөгүй ехэ ...хураагдаһан байна. Эндэ... ...водууд үшөө үбэл байхада ...дээрээ хүдэлмэри ябуула... ...һан юм. Хабартаа Хүй... ...талада 3157 тонно наг ...гаргадаа, хүрьһэндэнь 40 ...минеральна үтэгжүүлгэ ...на. Гадна урэжэл муу... ...дээгүүр шүбгэтэй като... ...болон дискнүүд мухарюу... ...байна. Луговодууд 619 гектар сабшалан уһалаа. Энэнэй ашаар гектарһаа дунда зэргээр 18 центнер үбһэн хураагдаһан байна. Уһалагдадаг сабшалангһаа бүри ехэ ургаса абтаа. Жэшээнь, луговод С. М. Кравцовой хүтэлбэрилдэг звено 150 гектарай тут бүриһөөнь 37 центнер ургаса хураагаа.

«Искра» колхозой луговодууд республика дотор сабшалан һайжаруулха һарын соносхогдомсоор эршэтэй ажаллажа эхилһэн юм. Һара соо сабшалан дээрэ оньһожоруулагдаһан хоёр звено хүдэлөө. Энэ хугасаада сабшалан дээрэ хэгдэһэн хүдэлмэри ехэ. Луговодууд богонихон болзор соо сабшалан дээрэ 2150 тонно наг шэбхэ гаргаһан байна. Энэ ажалда механизаторнууд И. С. Власов, В. Е. Трифонов, Ф. И. Власов, К. И. Антонов гэгшэд шалгараа.

Һара соо яһалахан ехэ газар һөөг бургааһанһаа. дошо болдогуудһаа сэбэрлэгдэһэн байна. Иигэжэ 40 гаран гектар газар һөөг бургааһанһаа сэбэрлэгдэжэ, сабшалан болгогдоо. Гадна эндэхи луговодууд дала гаран гектар сабшалан уһалһан, уһалагдаһааршье.

Колхозой луговодууд мүнөө сабшалан дээрээ хабартаа хэхэ хүдэлмэринүүдтээ бэлдэнэ.

Хүйтэнэй тала хойто жэл ногоорхол байха.

И. ЩЕГЛАЕВ.

САБШАЛАН ДЭЭРЭ— МЕХАНИЗАТОРНУУД

Шэбхэжэһэн талын хяагай шэмэ ехэтэй байдагые малшан бүхэн мэдэхэ юм. Ушар имэһээ адууһа малаа арьбадхан олошоруулдаг дунда-худанайхид бэлшээри, сабшалангайнгаа ашаг шэмые бүхы талаарнь дээшэлүүлхын тула ехэхэн хүдэлмэри жэл бүри ябуулдаг болонхой. Мүнөө үедэ Худанай совхоздо 1959 гектар сабшалан һайжаруулагдана. Арга шэбхээр үтэгжүүлэгдээд, оролдосо һайнтайгаар уһалагдадаг болоһон энэ дайдын гектар бүриһөө дунда зэргээр 15 центнер шэмэ ехэтэй үбһэн абтаа.

Нуга сабшалангай ургаса саашадань дээшэлүүлхэ талаар республика дотор соносхогдоһон һарые аша үрэ ехэтэйгээр үнгэргэхын тула совхозой луговодууд горитой оролдожо байна.

Даажа абаһан газарайнгаа гектар бүриһөө 38 центнер нэгэдэхи сортын үбһэ хураажа абаһан Л. Рандалов, 37 центнер абаһан С. Линейцев, 31,4 центнер гектар бүриһөө хурааһан Ц. Жамбалов болон бусад луговодууд хормой шуужа, ажалдаа шунан оронхой. Үлзытэ, Хуурайн сабшалангуудай ханааб, һубагууд сэбэрлэгдэжэ, хаалта бүхэн заһабарилагдана. 2-дохи отделениин Гурай гэжэ нютагай 300 гектар сабшалан уһалагдаба. Луговодуудһаа гадна, Лубсан Шарапов, Сергей Рекунов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг лугомелиоративна отрядууд оролдосо ехэтэйгээр ажаллана. Тэдэнэй хүсөөр октябриин 20 болотор 100 гектар сабшалангай хүрьһэн дисктэй лущильнигаар хахалагдаха. Хахад һарын турша соо 300 гектарынь элдүүрилэгдэбэ. Нэгэдэхи отделениин 240 гектар сабшалан дээрэ борной ябуулагдаа. Мүн эндэхи 300 гектар сабшалангай хүрьһэн шүдэтэй катогуудаар элдүүрилэгдэһэн байна. Оньһожоруулагдаһан отряд бүхэндэ тэргэнүүдтэй 3 трактор, 1 бульдозер, шэбхэ ашаха оньһотой 1 трактор бии юм. Ерэхэ хабар болотор сабшалан дээрэ гаргагдаха 8 мянган тонно наг шэбхын 5 мянгыень соносхогдоһон һарын турша соо шэрэжэ абаха даабаритай түс отрядай механизаторнууд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Мүнөө үедэ тэдэнэр 2000 тонно үтэгжүүлгэ сабшалан дээрэ гаргажа. 920 тонно шэбхэ обоолоод байна.

Адууһа малаа олошоруулжа. ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ түсэбтэ табан жэлэйнгээ зорилго үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн худанайхидай бүхы сабшалангаа һайжаруулжа, гектар бүриһөө 20 центнерһээ багаа бэшэ үбһэ жэл бүри хураажа абадаг болохонь дамжаггүй гэжэ найдагдана.

Д. НИКОЛАЕВ.

Хэжэнгэ.

А. Н. КОСЫГИН ПРАГА ЕРЭБЭ

ПРАГА. (ТАСС). ЧССР-эй правительствын уряалаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Прага ерэбэ. А. Н. Косыгинтай хамта СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй Оборонын министр, Советскэ Союзай маршал А. А. Гречко, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецов гэгшэд ерэлсээ.

ЧЕХОСЛОВАКИИН ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА ДЕЛЕГАЦИ БУСАБА

ЧССР-эй правительствын Түрүүлэгшэ Олдржих Чернигэй толгойлһон Чехословакиин Социалис Республикын правительственна делегаци октябриин 16-да Москваһаа Прагада бусаба.

(ТАСС).

ВЦСПС-эй ПРЕЗИДИУМДЭ

ЗАЛУУШУУЛ ТУШАА ПРОФСОЮЗУУДАЙ АНХАРАЛ ОРОЛДОЛГО

«ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ой ба залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ тухай» гэһэн КПСС-эй ЦК-гай тогтоолтой дашарамдуулан профсоюзна эмхинүүдэй хэхэ хүдэлмэри тушаа ВЦСПС-эй Президиум октябриин 15-да хаража үзэбэ.

ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойдо бэлдэхэ, үнгэргэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадаха, залуушуулай дундахи хүдэлмэри һайжаруулха тодорхой хэмжээ ябуулгануудые хараалха шухала гээд профсоюзуудай соведүүд, комитедүүдтэ даалгагдаа.

Ленинскэ комсомолой алдарта ойе үйлэдбэри дээрэхи габшагай ажалаараа, эрхим һуралсалаараа, ниитэ-политическэ эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлжэ тэмдэглэхэ гэһэн хүбүүд, басагадай хүсэл эрмэлзэлые профсоюзна эмхинүүд бүхы аргаар дэмжэхэ ёһотой гэжэ ВЦСПС-эй Президиумэй тогтоол соо хэлэгдэнхэй. Профсоюзна эмхинүүд В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулһан социалис мүрысөөндэ комсомолой эмхинүүдтэй хамта залуушуулые олоор хабаадуулха үялгатай.

Профсоюзуудай соведүүд ба комитедүүд хүбүүд болон басагадай тусхай мэргэжэл, үйлэдбэрнин шадабари дээшэлүүлхэ, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахадань таарамжатай эрхэ байдал хангаха гэжэ оролдохо ёһотой. Комсомолшууд болон залуушуулай дунда ябуулагдадаг хүдэлмэри 1968—1970 онуудта һайжаруулха хэмжээ ябуулгануудай түсэбые ВЦСПС-эй Президиум баталаа. Залуу хүдэлмэришэдэй мэргэжэл мэргэжэлээрнь бүхэсоюзна конкурснуудые ВЛКСМ-эй ЦК-тай хамта жэл бүри үнгэргэдэг болохо гэжэ тэрэ түсэб соо хараалагдаа. Ажалай дүй дуршэл халан абалсуулха, техническэ ухаалан зохёолгодо залуушуулые олоорнь хабаадуулха зорилготойгоор ВЛКСМ-эй ЦК-тай, СССР-эй ВДНХ-тай хамта хоёр гурбан жэл соо нэгэ дахин залуу новаторнуудай, ухаалан зохёогшодой, уралан нарижуулагшадай хүдэлмэриин выставкэнүүдые. залуушуулай техническэ творчествын выставкэнүүдые эмхидхэхээр хараалагдаа.

Ухаалан зохёогшодой, уралан нарижуулагшадай бүхэсоюзна бүлгэмэй Центральна Соведтэ техническэ үүсхэл хүгжөөхэ фонд бии болгохо. Республикануудай, хизаарнуудай, областьнуудай профсоюзна соведүүдэй дэргэдэ үхибүүдэй, дунда наһатанай, залуушуулай техническэ үүсхэл хүгжөөхэ ниитын методическа соведүүд бии болгогдохо.

ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, профсоюзна залуу эдэбхитэдые, үйлэдбэриин новаторнуудые «Профсоюзуудай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаһанай түлөө» значогоор, ВЦСПС-эй, ВСНТО-гой, ВОИР-ай Центральна Соведэй Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнаха гэжэ хараалагдаба. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулжа совет арадай революционно, дайшалхы ба ажалай алдар солын замаар комсомолшууд болон залуушуулай бүхэсоюзна аяншалга ВЛКСМ-эй ЦК-тай хамта эмхидхэхые хараалба.

Залуушуулай дунда хүдэлмэри ябуулха комиссинууд ВЦСПС-тэ, профсоюзуудай Центральна Комитедүүдтэ, республикануудай, хизаарнуудай, областьнуудай соведүүд ба комитедүүдтэ, городской, районно, фабрично-заводской ба эхин шатын бүхы комитедүүдтэ эмхидхэгдэхэ.

(ТАСС).

СОВЕТ-ЧЕХОСЛОВАК ДОГОВОРТО ГАР ТАБИГДАБА

ПРАГА, октябриин 16. (ТАСС). Чехословакиин газар дээрэ совет сэрэгүүдэй саг зуура байха гурим тухай СССР-эй правительствын, Чехословакиин Социалис Республикын правительствын хоорондо баталагдаһан договорто мүнөөдэр гар табигдаа.

Советскэ Союзай зүгһөө СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, Чехословакиин Социалис Республикын зүгһөө ЧССР-эй правительствын Түрүүлэгшэ О. Черник гэгшэд договорто гар табяа.

Москвада августын 23—26-да, октябриин 3—4-дэ, Прагада октябриин 16-да хэгдэһэн совет-чехословак хэлсээнүүдэй, мүн байгша оной августын 3-да Братиславада болоһон Зүблөөнэй мэдүүлгын үндэһөөр энэ договор бэлдэгдэһэн байна.

Энэ договор хоёр талын зөөлэн батлаһанай һүүлдэ толилогдохо.

Договорто гар табилгын үедэ А. Н. Косыгин, О. Черник үгэ хэлээ.

ҮБЭЛЖЭЛГЫН ҮЕДЭ ҮНЕЭН БҮРИҺӨӨ 1250 КИЛОГРАММ ҺҮ ҺААХЫН ТҮЛӨӨ!

[С]АГААН ЭДЕЭ [Ү]ИЛТАРУУЛХАЛ

[...] «БАЙКАЛ» АЖАХЫН ҺААЛИШАД ҮБЭЛЖЭЛГЫН ҮЕДЭ [ҮНЕ]ЭН БҮРИҺӨӨ 1450 КИЛОГРАММ ҺҮ ҺААХА ЗОРИЛГОТОЙ [...] МҮНӨӨ ҮНЕЭДТЭЭ ҮБҺЭ ТЭЖЭЭЛ ТУСХАЙ РАЦИОНООР [...]КА БУЙЛУУЛЖА ЭДЮУЛНЭ

...үедэ һү ехээр һаа... турша Улаан-Үдын ай... ...ай нэрэмжэтэ колхо... ...ын аймагай Эрхирэгэй ...һаалишад, малшадай ...Буряадай хүдөө ажахын ...һуралсалай-туршал... ...гэжэ ажахын һү ...фермэнүүд баһал һай... ...жэбэ.

...Ленинэй түрэһөөр 100 ...хүндэлэлдэ ажалай ...жагсан, энэ социалис ...эдэбхитэйгээр орол... ...һуралсалай-туршал... ...ын һаалишад малай ...долоо һара соо ...бүриһөө 2450 килограмм ...тиихэдэ түбэй фермын... ...килограмм һү аба... ...тэмсэхээр шиидээ.

...уялгаяа амжалтатай... ...хэ арга боломжо ма... ...бии. Энээниие жэ... ...юһэ һара соо һаа... ...туйлаһан үрэ дүн ...гэршэлнэ. Энэ үе соо ...бүхы фермэнүүд үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 3580 килограмм һү һаагаа. Харин түбэй фермэдэ (бригадирынь А. Т. Какаулин) үнеэн бүриһөө 3913 килограмм һүн һаагдаһан байна. Эндэхи түрүү һаалишад Л. Н. Седых, А. Я. Степанова, З. Т. Максимова болон бусад үнгэрэгшэ юһэ һара соо үнеэн бүриһөө 4167—4261 килограмм һү һаанхай.

Хэнэйшье мэдэһээр, үнеэдһээ һү шэмэ ехээр абаха гэбэл, тэдэниие һайнаар эдеэлүүлхэ, харууһалха эрхим шанартай үбһэ тэжээлээр бардам хүрэхөөр хангаха хэрэгтэй. Тиимэһээ «Байкал» ажахынхид үхэр малдаа бүхы хэрэгтэй тэжээл шадаал һаа элбэг ехээр бэлэдхэжэ абахые оролдодог юм. Байгша ондо бүхыдөө 19,5 мянган центнер һайн шанартай үбһэн, 1560 тонно силос, 6000 үлүүтэй центнер куузику, турнепс гэхэ мэтэ корнеплодууд даргадажа абтанхай. Мүн эдэ үдэрнүүдтэ үнеэдэй байлгажа эдеэлүүлэгдэһэнһээ хойшо спиртэ-водһоо хоёр тусхай автомашинаар бурдууг таһалгаряагүй зөөгдэнэ.

Бүхы үбһэ, һолоомын килограмм бүхэн уридшалан үйрүүлэгдээд амтаруулагдажа, шанаржуулагдажа малда үгтэхэ юм. Мүнөө фермэнүүдэй байра — хашаа, хорёо, үбһэ тэжээл буйлуулха машина түхеэрэлгэнүүд хуу заһагдажа. бэлэн болгогдонхой.

Зундаа, намартаа сагаан эдеэ ехээр абажа шадаһанай ашаар ажахымнай гүрэндөө 10 мянга үлүүтэй центнер һү тушаагаа. Тиигэжэ октябриин 20-до хамтадаа 11 мянган центнер һү бэлэдхэлэй пунктда оруулжа, жэлэйнгээ түсэб болзорһоо холо урид дүүргэхэнь.

Мүнөө үбэлжэлгын эхилһэн түрүүшын үдэрһөө һү ехээр һаахын тула фермэнүүднэй бүхы хүсэл оролдолго, арга боломжоёо элсүүлэн хүдэлжэ байна. Фермэнүүдэй, һаалишадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүн һара бүри гаргагдажа, түрүү һуури эзэлһэн һаалишанда 10 түхэриг шан, хоёрдохидо—7 түхэриг, гурбадахи—5 түхэриг шан үгтэнэ.

Тингэжэ манай ажахын һаалишад, малшад үбэлэй сагта һү ехээр һаахын түлөө мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсон, урдаа табиһан зорилгоёо нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэнь дабтай.

С. ХАЛТУЕВ

ажахын хүдэлмэришэдэй комитедэй түрүүлэгшын орлогшо.

АЖАЛАЙ ДҮНГҮҮД

Яруунын совхозой һаалиин фермынхид (фермые даагша В. Княжев) аймаг соогоо түрүү коллектив гэжэ суурханхай. Түс коллективтэ партиин райкомой, ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй дамжуулгын Улаан туг зургаа дахинаа барюулагдаба.

Эндэхи малшад зунай эхеэр Улаан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой, Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхозой һаалишад, малшадай үүсхэлые аймаг соогоо хамагһаа түрүүлэн дэмжэһэн байна. Фермын һаалишад хэлэһэн үгэдөө хүрөө. Зунай дүрбэн һара соо тэндэ үнеэн бүриһөө 1074 килограмм һүн һаагдаба. Тиихэдэ һаалишад М. Батомункуева, Б. Ванчикова гэгшэд бүри ехые — үнеэн бүриһөө 1136—1187 килограмм һү һаабад.

Һаалишадай ажалай оншо буураагүй, тэдэнэр шэнэ нялга абаһан байна. Тиигэжэ тэдэнэр В. И. Ленинэй 100 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө тэмсэнэ.

Зуний үедэ малаа бэлшээн таргалуулха талаар 1968 оной аймагай чемпионой нэрэдэ Исэнгын совхозой мал адуулагша Цыренжап Ешиев хүртөө. Тэрэ зундаа малайнгаа сүүдхэ бүриин шэгнүүрые дунда зэргээр 1216 граммаар нэмээһэн байна. Бэлшээлгые шадамараар эмхидхэһэнэйнь, мал ажал дээрэ дүршэл шадабари олоһонойнь ашаар энэ амжалта туйлагдаа. Ц.-Ж. Ешеевтэ нэгэдэхи мүнгэн шан барюулагдаба.

А. БАБУШКИН.

ТАЛАРХАЛГЫН БЭШЭГ

Вьетнам арадай тэмсэл дэмжэхэ неделиин эхилһэнтэй дашарамдуулан, ДРВ-дэхи амгалан байдал хамгаалгын комитедтэ, Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын Центральна Комитедтэ Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитет талархалгын бэшэг эльгээбэ.

Американ империализмын харата добтолгодо эсэргүүсэн баатарлигаар тэмсэжэ байгаа эрэлхэг зоригто вьетнам арадта совет эб найрамдал хамгаалагшадай зүгһөө аха дүүгэй талархалгын бэшэг эльгээнэбди гэжэ тэрээн соонь хэлэгдэнэ.

Совет олониитэ мүнөө үедэ Вьетнамай патриодуудай гайхамшаг дайшалхы амжалтануудые туйлажа байһандань бүри ехээр баясана, ДРВ-гэй правительствын, Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын үнэн зүб хараа бодолые аха дүүгэй ёһоор талархажа, нэгэ һаналтайгаар дэмжэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Сошордомо дохёо

МАРТАГДАШАҺАН ФЕРМЭ

Түрүү һаалишад, малшадай ехэ һү һаахын түлөө зун, үбэлгүй тэмсэжэ байхада, ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг, «нэтэржэ, нэхыгээ хэдэрһэн» хүн баһал бии байна. Һаяхан Сэлэнгын аймагаар ябахадаа, сүүдхэдэ оройдоо 6 бидон һү үгэдэг фермэтэй дайралдаһан байгаабди. Энэмнай эндэхи «Эрдэм» колхозой Новородой фермэ гээшэ.

Колхозой центрһээ хорёод километртэ, ехэ харгын захада оршодог энэ фермэдэ 143 үнеэд харууһалагдана. Жэлэй эхинһээ хойшо үнгэрһэн 9 һарын турша-да фермын үнеэн бүриһөө миин 866 килограмм һүн абтаа.

— Эндэшни зундаашье бираатай һүн абтаагүй юм даа, — гэжэ һү зөөдэг автомашинын жолоошон А. Иринчеев мэдүүлбэ. — Арайхан гэжэ арбаад бидон болодог һэн.

Зунай зүүгэ ногоон дээрэ зуу холо гаран үнеэдһээ сүүдхын гурбан зууһаа үлүүхэн килограмм һүн гаража байхадаа юун болоо гээшэб. Үнеэн бүриһөө арайхан гэжэ хоёр килограмм һүн һаагдаһан зэргэтэй. Һүтэй һайн ямаанһаа үлүү юумэниинь үгы.

Ушар шалтагааниинь юун бэ? Шалгаад, һаалишад, малшадтай хөөрэлдөөд үзэхэдэ, эндэ ажалай журам угаа һула, хүнүүд дааһан хэрэгтээ харюусалгагүй хандадаг байшоо.

— Ааанаһаа һүн ехээр һааргдаха юм даа, саг үргэлжэ һаалишад дутаалдадаг, мүнөөшье нэгэ һаалишанай үнеэд эзэгүй байна, — гэжэ фермын тоо бүридхэгшэ Зоя Новикова тайлбарилна.

Нээрээшье энэ фермэдэ һаалишад, малшадынь ходо һэлгэлдэжэ, ажалһаа һаатажа байдагынь элирбэ. Зундаа эндэхи зарим һаалишад архидаад, үнеэдээ һаангүй үнгэршэхэ баримтанууд али олон үзэгдөө. Тиигэжэ шэнэ тугаллаһан хоёр үнеэн һаалишадай гэмээр дары шэргэшоо һэн.

Тэрэнэй хажуугаар фермын олон үнеэд һубай гарана. Эндэ искусственна үрэжүүлгын пункт бии аад, техник-үрэжүүлэгшэ үгы дээрэһээ хүдэлнэгүй. Фермэдэнь орой ганса буха табигданхай.

Имагтал энэ шалтагаан дээрэһээ фермын дүшеед үнеэн тугаллаагүй байһаар. Ветеринарна мэргэжэлтэдэй шалгаад үзэхэдэ, энэ жэл 25 үнеэниинь һубай гараха гэжэ мэдэгдээ.

— Мүнөө ототой болоһон үнеэд олон. Теэд тэдэмнай үрэжүүлэгдэнэгүй, — гэжэ эндэхи һаалишад гомдоно.

Эдэ бүгэдэ «Эрдэм» колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ, мэргэжэлтэдтэ мэдээжэ юм бэзэ. Теэд яахадаа бодото хэмжээ абадаггүй байһаниинь гайхалтай.

Фермын байра шэнэ. Тэжээл буйлуулха цех бии. Мүнөөшье һолоомон хэршэгдэжэ, буйлуулагдажа захалаа. Теэд үнеэдээ оороондо оруулнагүй, һайнаар һаажа шадаагүй дээрэһээ һүсэ миин алдажа байна бшуу.

А. БОРИСОВ.

ЭКОНОМИКЫН АСУУДАЛ БА ПАРТКОМ

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Хүдэлмэриин үшөө нэгэ үдэр үнгэрбэ. Энэ үдэр хоёр зуугаад гектар таряалан хадагдаа, хоёр мянга гаран центнер ороohон тоог дээрэ буулгагдаба. **91 центнер hүн hаагдажа, 70 центнерынь гүрэндэ тушаагдаа... Үшөө тиихэдэ үсэгэлдэр нэгэ hүрэг гахай Улаан-Үдын мяханай комбинадта абаашагдаа hэмнай.** Толгой бүринь шэгнүүр хэды килограмм гээшэ ааб. 92 килограмм гү? Тиимэ даа. Романово тосхондохи фермынхид бэлэдхэлдэ тушаагдаха гахайнгаа тус бүрине дунда зэргээр нимэ шэгнүүртэй болоторнь таргалуулжа шадаа ха юм. hайн лэ гээшэ...

Шергинскэ совхозой парткомой секретарь Сергей Васильевич Тумуреев үнгэрhэн үдэрнүүдэй хүдэлмэриин дүнгүүдэй согсолбори шэнжэлэн харана. Совхозойнгоо бүхы ажал хүдэлмэриин урагшатай ябажа байhанда тэрэ яhала урматай. Тиигэншьегүй яаха hэм. Юундэб гэхэдэ, hүүлэй гурба-дүрбэн жэлэй туршада ажахынь экономикынгоо талаар эли бодо бэхижээ. Хямда сэнтэй продукци эндэ нилээд элбэгээр абтадаг болоо бшуу.

Энээнhээ урда тээ тус совхоз хүршэ ажахынуудhаа үлүү юумэнь үгы, ана-мана байhан юм. Янза бүриин мал тэжээдэг hэн. Тэдэнь хэдэн олон бишыхан гүүртэ. фермэнүүд дээгүүр таранхай байха. Ороohото болон тэжээлэй, мүн ондоошье ургамалнуудые таридаг, хартаабха, овощ hуулгадаг hааб даа. Тиигэhэн мүртөө бирагүйхэн ургаса хуряажа абадаг байhаниинь мэдээжэ.

Харин мүнөө... Тэрэ үеын үрэ дүнтэй сасуулбал, совхоз мяха абалгаяа хоёр хахад дахин, hү — 1,3 дахин, ороohо таряанай ургаса 1,5 дахин дээшэлүүлээд байна.

Ажалай энэ ехэ амжалта тиимэ бэлээр туйлагдаагүй. Партийна организациин, бүхы коммунистнарай нэтэрүү шангаар, эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлhэнэй, эмхидхэлэй хүдэлмэрие hайжаруулhанай үрэ дүн гэжэ сэхэ тэмдэглэхэ шухала.

Нэн түрүүлэн эмхидхэлэй ямар хүдэлмэри бэелүүлжэ эхилээб гэхэдэ, парткомой ба дирекциин ехэ оролдолгоор, совхозой бүхы коммунистнуудай дэмжэлгээр энэ ажахы үйлэдбэрөө тусхай шэглэлтэйгээр эрхилхэ хэрэг үүдхэhэн, үйлэдбэриин hалбари болон отделенинүүдые томодхожо эхилhэн юм. Мяха, илангаяа гахайн мяха ехээр үйлэдбэрилдэг шэглэлтэй болгохо гэhэн хүсэл тодорхойлогдобо.

Энэ холын хараата зорилгоёо бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тулада партийна организаци нэн түрүүн ойлгууламжын, эмхидхэлэй ехэхэн хүдэлмэри ябуулаа юм. Ажахын бүхы эдэбхитэдэй, хүтэлбэрилэгшэдэй ба мэргэжэлтэдэй хабаадалгатайгаар парткомой үргэн заседани зарлагдаhан гэхэ. Эндэ үйлэдбэриин бүхы участогуудые совхозой дирекцидэ сэхэ мэдэлтэй болгоод, харин тиихэдэ отделенинүүдые болюулжа, орондонь бригадануудые эмхидхэхэ гэhэн шиидхэбэри баталан абтаа бэлэй. Тиин ажалай эмхидхэлэй асуудалнуудые нютагай эрхэ байдалда тааруулан шиидхэхэ гэжэ ойлгогдоо бэлэй.

Имэ хэмжээ ябуулгануудай ашаүрэнь дары харюулагдажа эхилээ. Мяхан, hүн болон мал ажалай бусад продукци яhала элбэгээр абтажа захалаа, ороohо таряанай, тэжээлэй ургамалнуудай ургаса нилээд дээшэлээ. Гэбэшье абтаhан алибаа продукциин өөрынь үнэ сэн үшөөл хэмhээ үлүү, дээгүүр зандаа байдаг hэн. Үшар имэhээ ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлхэ, тэрэнэй ашаар үйлэдбэрилэгдэдэг бүхы продукциин өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха гээшэ тус ажахын партийна организациин шиидхэхэ гол шухала асуудал болобо. Тиин таряалан дээрэхи бүхы хүдэлмэри имагтал тракторнуудай, машинын хүсөөр бүтээжэ, үхэрэй, гахайн фермэнүүд дээрэ бар хүсөөр хэгдэдэг ажалые оньhожоруулжа эхилээ.

Мүн тэндэ ажалладаг хүнүүдэй мэргэжэл шадабарине дээшэлүүлээгүй hаа, hайн үрэ дүн хаанаhаа туйлагдахаб даа.

Энэ асуудал тушаа парткомой заседани дээрэ мүн лэ ажахын мэргэжэлтэд болон hалбари даагшадтай ехэ хөөрэлдөөн болоо. Тэрэнэй удаа бригада, фермэнүүд дээгүүр экономическа хүдэлмэри дэлгэрүүлхэ ажал үргэнөөр ябуулагдажа эхилээ. Энэ шухала хэрэгые коммунистнар, партийнабэшэ мэргэжэлтэд эмхидхэн хүтэлбэрилhэн. Гадна экономико шудалха hургуули эмхидхэгдээ. Тэрээндэ ажахын бүхы хүтэлбэрилэгшэд hурадаг болобо. Совхозой директор В. И. Карпов тус hургуулиин хэшээлые эмхидхэн ударидана. Хэшээлынь hарадаа нэгэ дахин үнгэргэгдэдэг юм.

Экономикын шухала шухала асуудалнуудтай танилсуулха хүдэлмэри малшадай, механизаторнуудай дунда эмхидхэгдэнэ. Энэ хэмжээ ябуулгада мэргэжэлтэд болон пропагандистнар эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Парткомой ажал ганса энээгээр хизаарлагданагүй. Ээлжээтэ заседани дээрээ экономикын асуудал шиидхэхэ талаар мэргэжэлтэдэй ябуулдаг хүдэлмэриин тоосоое шагнадаг, экономико шудалха hургуулиин хэшээлэй ябаса тухай асуудал зүбшэн хэлсэдэг.

Совхозой партийна комитет, бригада бүхэнэй партийна эхин организаци экономикын асуудалда саг үргэлжын анхарал хандуулна, бригада, фермэ бүхэнэй үйлэдбэриин хэрэг үйлөөр hонирхоно, hургаал заабари үгэнэ, элирүүлэгдэhэн дутуу дундануудые усадхахадань туhаламжа үзүүлнэ.

Эмхидхэлэй имэшүү хэмжээ ябуулгануудай хайшан гэжэ бэелүүлэгдэдэг байhан тушаа нэгэ имэ жэшээ харуулая. Романово тосхондохи гахай шахан таргалуулдаг фермын хүдэлмэри муудаад байгаа. Тиимэhээ шахалгада табигдаhан гахайнуудынь мууса таргалдаг байhан. Уршагта имэ дутагдал усадхахын тула парткомой дурадхалаар тэндэ мэргэжэлтэд зорюута эльгээгдэжэ, тэндэхи гахайшадта горитойхон туhаламжа үзүүлэгдээ hэн. Ажахын энэ шухала участок дээрэ ажаллахаар хоёр коммунист томилогдоо бэлэй. Тэдэнэй нэгэн Александр Григорьевич Кобылкин, тус фермын эрхилэгшээр заагдаа hэн. Эндэхи коммунистнарай, совхозой мэргэжэлтэдэй дурадхалаар нэгэ хорёо соо байлгагдадаг гахайн hүрэгэй тоо үсөөн болгогдобо. Мүнөө тэндэнь табан зуун гахайн орондо 350 толгой баригдана. Тэндэхи тэжээл буйлуулдаг цех шэнэдхэн заhабарилагдаа. Мүн гахайшадые урмашуулха шэнэ хэмжээн хараалагдаа hэн.

Мүнөө болоходо тус фермын хүдэлмэриин үрэ дүн элитэ hайжараа, гахайнуудынь гарза хоролтодо ороногүй, түргөөр томожоно. Тиимэ болохолоороо, абтаhан мяханайнь өөрынь үнэ сэн нилээд хямда боложо, олзо доходойнь оросо улам дээшэлээ бшуу.

Адууhа малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ шухала хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэнэ. Тэдэнэйнь дүүргэлтэ совхозой партийна организациин саг үргэлжын хиналта доро байдаг.

hү hаалиин фермэнүүд томодхогдоо, тэндэнь бар хүсөөр бүтээгдэдэг хүшэр хүндэ хүдэлмэри оньhожоруулагдаа. Мүн үнеэдэй үүлтэр hайжаруулха хүдэлмэри урагшатайгаар ябуулагдана.

Гол түлэб гахай тэжээхэ ажахы hэн тула тэрэнэйнгээ ашаг шэмые дээшэлүүлхэ тушаа ехэхэн оролдолго гаргагдана. Тиин түргөөр томо болодог мяхалиг үүлтэрэй гахай тэжээгдэнэ. Энээнэйнь ашаар хямда сэнтэй мяхан элбэгээр абтадаг болоо. **Жэшээнь, хэрбээ 1963 ондо бүхыдөө 7967 центнер мяхан (тэрэ тоодо 2255 центнерынь гахайн мяхан) абтаhан hаа, 1967 ондо бүхыдөө 20141 центнер мяхан абтаа. Тэрэнэйнь 15320 центнер гахайнхи байhан. Тиигэжэ мяха абалга 2,5 дахин ехэ болоhон зэргэтэй. Тиихэдэ гахайн мяха абалга 6,8 дахин ехэ болоо. Центнер мяханай өөрынь үнэ сэн нилээд хямдараа: 126 түхэриг 85 мүнгэтэ байдаг hаа, мүнөө 103 түхэриг 18 мүнгэтэ болоно бшуу.**

hүүлэй дүрбэн жэлэй туршада адууhа малынь нилээд үдэhэн байха юм. Илангаяа гахай бүри олон болоо. Малаа гээлтэ хоролтогүйгөөр тэжээхын, ашаг шэмынь эрид дээшэлүүлхын тулада нилээд ехэ тэжээл хэрэгтэй ааб даа.

Ажахыгаа тусхай шэглэлтэйгээр эрхилхэ тушаа асуудалые шиидхэжэ байха үедөө партком болон дирекци таряалангаа үргэдхэхэ, ургасыень дээшэлүүлхэ гэhэн түсэб мүн лэ баталhан юм. Мүнөө партийна организациин, коммунист агроном Тамара Федоровна Дубковагай ехэ хүсэлэл оролдолгын ашаар ороohото ургамалнуудай, илангаяа шэнисын тарилга нилээд үргэдхэгдөөд, тэндэhээ баян ургаса хуряагдадаг болоо. Мүн горох, донник элбэгээр тарина, куузику, турнепс, хартаабха hуулгагдана.

Ехэ хэмжээнэй тэжээл саг болзор соонь hайн шанартайгаар бэлэдхэхэ хүдэлмэри имагтал механизаторнуудай гарта ааб даа. Үшар имэhээ партком болон бригадын партийна эхин организацинууд механизаторнуудай коллективтэ ехэ анхарал хандуулна. Тэдэнийе түрүү агротехникын заабаритай танилсуулха, мүн мэргэжэлынь, дүй дүршэлынь дээшэлүүлхэ зорилгоор кружок эмхидхэгдэhэн. Гадна тракторно-таряан
ажалай бригаданууд
партийно-комсомольско
байгуулагдана. Ме
дай дунда социалис
гэнөөр дэлгэрэнхэй.
гээр, hайн шанартайга
дүүргэдэг ажалай
нэмэлтэ түлэбэри,
шан үгтэнэ, магтаал
нэ.

Урмашуулгын талаар
лэдэг хэмжээ ябуулга
дүн яhала hайн. Оро
малнуудай ургаса
лээ: 1964 ондо гектар
центнер ороohон хуряа
гаа hаа, мүнөө 16
рөөд байна. Зарим ту
лынхид бүришье баян
ряана. Жэшээнь, Вас
тистович Оскорбина
1100 гектар шэнисэ
нэй гектар бүриhөөнь
ороohо хадажа абаа
бүришье hайнаар ур
бүриhөө 28 центнер
таа.

Юрэдөө богонёор
лэдбэриин участок
мэри парткомой зүгhөө
жын хүтэлбэри, хинал
даг. Тиихэдээ экономи
мэри үргэнөөр, үрэ
гаар ябуулдаг болоhо
маар. Гадна үйлэдбэри
хы участогуудта
зүбөөр, олоор хубаар
дана. Тиигэжэ парти
но-комсомольско бүлэг
хидхэхэ арга үргэдэнэ.

Зүгөөр шиидхэбэри
асуудалнууд үшөөл
Тинбэ яабашье эндэ
тээгдэhэн хүдэлмэрие
үзэхэдэ, совхозой пар
тийна эхин организаци
мическа хүдэлмэри
тушаа саг үргэлжын
дуулжа байдагынь тоб
дана. Энэнь тон hайш
харал табимааршье.

Ц. БАБ
Хабаровскы
hургуулиин

Улаан-Үдын «Теплоприбор» заводой прибор хабсаргадаг цехэй хүдэлмэришэн Дмитрий Старинский оролдосотой hайн ажалаараа олоной дундаhаа шалгарна. Тэрэнэй бүтээhэн продукциин шанар ходо hайн байдаг. Дмитрий Старинский коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Зураг дээрэ: Д. Старинский.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Хүдөөдэхи политическэ hуралсалай шэнэ жэл эхилбэ

ЭМХИТЭЙГЭЭР ЭХИЛЭЭ

Республикын хүдөөгэй партийна организацинуудаар коммунистнуудай политическэ hуралсал октябриин 15-hаа хаа хаанагүй эхилбэ. Эхин политhургуулинуудаар, марксизм-ленинизмын үндэhэ hуури шудалха hургуулинууд теоретическэ семинарнуудаар түрүүшын хэшээлнүүд боложо үнгэрбэ.

Тиигэжэ республика доторнай хамта 180 эхин политическэ hургуули, марксизм-ленинизмын үндэhэ hуури шудалха 1165 hургуули, 370 теоретическэ семинар, 12 районно hургуули хүдэлмэреэ эхилбэ. Хамта дээрээ 37 мянга гаран коммунистнууд, партийнабэшэ эдэбхитэд партийна гэгээрэлэй системэдэ hуралсажа, эрдэм мэдэрэлээ дээшэлүүлжэ оробо.

Хүдөөгэй партийна организацинуудаар коммунистнуудай hуралсалай ямараар эхилhэн тухай манай корреспондент хэдэн районуудта хонходожо, партийна хүдэлмэрилэгшэдтэй хөөрэлдөө.

Яруунын аймагай Нарhатын совхозой парткомой секретарь Василий Алексеевич Курбатов: манай партийна организацида 3 эхин политhургуули, марксизм-ленинизмын үндэhэ hуури шудалха 1 hургуули, В. И. Ленинэй биографи шудалха 1 кружок, кругозор гэжэ кружок hуралсалай шэнэ жэлдэ хүдэлжэ эхилбэ. 44 коммунист, 36 комсомолец эндэ hуралсажа, юрэнхы бэлэдхэлээ дээшэлүүлхэ байна. Пропагандистнуудаар hайн бэлэдхэлтэй, ойлгууламжын хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй болоhон совхозой хүтэлбэрилхы тушаалтад томилогдонхой. Жэшээлхэдэ, совхозой директор Р. Х. Бадмаев В. И. Ленинэй биографи шудалха кружок, совхозой рабочкомой түрүүлэгшэ Н. Д. Доржиев хоёрдохи жэлээ эхин политическэ hургуули, совхозой главна ветеринарна врач Н. В. Федоров мүн эхин политhургуулиие хүтэлбэрилнэ.

Түрүүшын хэшээлнүүд болобо. Зүгөөр олон дутагдалнууд үзэгдөө. Тиимэhээ коммунистнуудай hуралсал тухай асуудал партийна суглаан дээрэ hаяар зүбшэн хэлсэгдэхэнь.

КПСС-эй Улаан-Үдын райкомой пропаганда ба агитациин таhагай инструктор Вера Николаевна Батурина, Валентина Петровна Шурыгина бэрхэ пропагандист гэжэ манай районой партийна организацида мэдээжэ юм. Спиртзаводой партийна организацида эмхидхэгдэhэн марксизм-ленинизмын үндэhэ hуури шудалха hургуулиие дүрбэдэхи жэлээ хүтэлбэрилжэ оробо. 21 хүн hуралсана. Октябриин 15-да болоhон шэнэ жэлэй түрүүшын хэшээл дээрэ социализмын политическэ экономи шудалжа эхилээ. Капитализмhаа социализмда орохо үе тухай hурагшадта хөөрэжэ үгэхэ зуураа, пропагандист hонирхолтой тоо, баримтануудые республикын эрхэ байдал дээрэhээ харуулhан байна.

Түрүүшынь хэшээл эмхи гуримтайгаар, hонирхолтойгоор үнгэрөө.

Тэрэшэлэн районой бусадшье партийна организацинуудаар коммунистнуудай hуралсал эмхитэйгээр эхилбэ. Хамта 16 эхин политhургуули, марксизм-ленинизмын үндэhэ hуури шудалха 59 hургуули, теоретическэ 19 семинар hуралсалай шэнэ жэлдэ хүдэлхэ юм. Тэндэ 1324 хүн, тэрэ тоодо 855 коммунист hуралсаха.

КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой пропаганда ба агитациин таhагай инструктор Алексей Панкратович Павлов: районой колхоз, совхозуудаар, эмхи зургаануудаар эмхидхэгдэhэн 9 эхин политhургуули, марксизм-ленинизмын үндэhэ hуури шудалха 52 hургуули, теоретическэ 11 семинарта түрүүшын хэшээл үнгэрбэ.

«Дружба» колхозой нэгэдэхи бригадада марксизм-ленинизмын үндэhэ hуури шудалха hургуули түрүүшынгээ жэл ажаллажа эхилбэ. 10 коммунист эндэ hуралсана. Пропагандист, эндэхи партийна организациин секретарь Клим Федорович Сафонов түрүүшынгээ хэшээлдэ эмхидхэлэй асуудалнуудые шиидхэжэ, hүүлээрнь уласхоорондын асуудалаар лекци уншагдаба.

Районуудhаа абтаhан түрүүшын зарим мэдээсэлнүүд коммунистнуудай hуралсалай хаа хаанагүй эмхитэйгээр эхилhэниие гэршэлнэ. Тиихэтэй хамта зарим политhургуулинуудаар (Яруунын, Улаан-Үдын хүдөөгэй, Зэдын аймагуудаар) элдэб шалтагаанаар **түрүүшын хэшээлнүүд болобогүй. Мүн олохон партийна организацинуудта түрүүшынь хэшээлмиин лэ эмхидхэлэй асуудалнуудта зорюулагдаад дүүрээ hэн. Зарим пропагандистнаршье бэлэдхэл** багатай ерэжэ, хэшээлээ ёhын тэдыдэ үнгэргэhэн байна.

Имэ дутагдалнууд, коммунистнуудай hуралсалай эхилhэнэй түрүүшын дүнгүүд, партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, зохихо хэмжээнүүд абтаха гэжэ найдагдана.

МУХАР-ШЭБЭР. Аймагай партийна организацида мянга гаран коммунистнар, комсомолшууд политическэ hуралсалаа эхилбэ. Октябриин 15-да эхилhэн политhургуулинуудай түрүүшын хэшээлнүүдтэ КПСС-эй райкомой хүдэлмэрилэгшэд, аймагай партийна эдэбхитэд байлсаба.

«Знамя Ленина» колхоздо марксизм-ленинизмын үндэhэ hуури шудалха долоон hургуули хүдэлжэ эхилээ. Эндэхи 5-дахи бригадада эмхидхэгдэhэн политhургуулида 16 хүн hуралсадаг. Түрүүшын хэшээлдэ 14 хүн ерэжэ, пропагандист Д-Ц. М. Цыденов КПСС-эй түүхээр лекци уншаба. hүүлээрнь колхозой түрүүлэгшэ Ц. С. Семенов hуралсалай шэнэ жэлдэ коммунистнуудай үмэнэ байhан зорилгонууд тухай тобшохоноор хөөрэжэ үгэбэ.

Ж. ДОЛГОРОВА.

МАНАЙ ГОЛ ЕХЭ ГУДАМЖА

ТАСС-ай корреспондентнүүд автономито республиканууднаа мэдээсэнэ

Совет хүнүүд эгээл гоё hайхан гудамжанууд, проспектнүүд, талмайнуудтаа Ленинэй нэрэ үгэдэг байна. Энэнь революциин вождьдо, Совет гүрэниие байгуулагшада, эгээл энэрхы сэдьхэлтэй хүндэ гүн ехээр дурладаг байhанай гэршэ болоно.

Гэхэтэй хамта эдэ нэрэнүүд дотор гүн ехэ, дэмбэрэлтэ удха нэбтэрэнхэй. Ленинэй гудамжа—манай эгээл гол ехэ гудамжа, Багшын зааhан ёhоор ябажа совет арадай асари ехэ амжалтануудые туйлаhан зам мүн. Энэмнай коммунизмда залан абаашаха ленинскэ зам болоно.

ТАСС-ай корреспондентнүүдтэй хамта автономито республиканууддай түб хотонуудайнь Ленинэй гудамжаар дабшан, тэндэ ажаhуудаг, ажалладаг хүнүүдтэй танилсаябди.

ЭГЭЭЛ ҮНЭТЭ НАНГИН ГАЗАР

УФА. Ленинэй гудамжын паркнууд, сэсэрлигүүдтэ үшөө нэгэ ногоон зоно—В. И. Ленинэй дурасхаалай сэсэрлиг нэмэхэнь. Энэнь ямар байхаб? ТАСС-ай корреспондентын асуудалда «Башкиргражданпроект» институдай ахамад архитектор Ю. А. Нацков харюусаба.

— В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ гэр-музей — уфагайхидта эгээн үнэтэй нангин hанагдадаг газар. 1900 ондо Владимир Ильич Уфа хото хоёр дахин ерэhэн юм.

Модоор бариhан, багашаг гэр мүнөө манай орон соohоо гадна, мүн бүри холууршье мэдээжэ.

Дурасхаалта сэсэрлигэй жэнхэни түсэб табихадаа, архитектурын талаар тон таарамжатай шиидхэбэри олохо гэжэ оролдообди. Энэ сэсэрлигэй гурбан гектар талмай эзэлхэ. Ленинэй, Крупскаягай байрлаhан, хүдэлмэрилhэн гэр ногоон зоны зүг бүхэнhөө элеэр харагдадаг байха. Ленинэй, Кировэй гудамжануудай липэ, хуhан мододтой үргэн ехэ аллейнүүд эндэ ерэhэн хүнүүдые дурасхаалта байшангай оршон тойронхи үрэ-жэмэсэй саад худар абаашаха.

Уфадахи шэнэ сэсэрлиг 40 мянган зоной ажаhуухаар болоомжологдоhон нэгэ ехэ районой түб болохо юм.

Я. ХУСАИНОВ.

ЕРЭЭДҮЙ ТЭЭШЭ АБААШАХА МАГИСТРАЛЬ

ВОРКУТА. (Коми АССР). Ерээдүйн хотын гол ехэ гудамжын түрүүшынь шулуун байшангууд 25 жэлэй урда тээ мүнхэ сэбдэг хүрьhэтэй тундрада баригдаа бэлэй. Хойто зүгые эрхэ мэдэлдээ оруулагшад тэрэ гудамжаяа революциин вождиин хүндэтэ нэрээр нэрлээд, тэндээ памятник табинхай.

Владимир Ильич Ленин Печорско нүүрhэнэй бассейнэй баялигуудые ашаглаха үүсхэл гаргаhан юм. Бүри 1918 ондо Печорын нүүрhэ шэнжэлхэ асуудал табиhан байгаа.

Хойто хизаарай Воркута хото урган мүндэлөөд, тэрэнэй гол ехэ гудамжань улам hайхан болоно. «Печорпроект» гэжэ гүрэнэй институдай, Нүүрhэ шэнжэлхэ институдай, Шахтёрнуудай соёлой ордоной, Горно техникумэй, Пионернүүдэй ордоной үзэсхэлэн гоё байшангууд удаа дараалан ербылдэн бодоно...

Гэхэ зуура, гудамжа гээшэ гансашье гэрнүүд бэшэ ааб даа. Эндэ хотын эгээл хүндэтэй хүнүүд ажаhуудаг. Залуу инженер В. В. Бухтин 1942 ондо хойто зүг ерэhэн юм. Мүнөө тэрэ Социалис Ажалай Герой, коммунист, түрүү шахтын хүтэлбэрилэгшэ болонхой.

«Печорпроект» гэжэ институдай ухаалан зохёолгын мастерскойдо М. Я. Фокиной хүтэлбэрилдэг архитектурна таhаг бии. Тэрэнэй хүдэлмэрилэгшэд холын хойто хизаартахи 14 дабхар байшангай проект табижа эхилээ. Ленинэй орденто «Воркутауголь» комбинадай управлени тэндэ орохо. Бүри hаяшаг хойто хизаарта ерэhэн залуу архитектор — комсомолка Ирена Восмляускена ехэ золтой. Хотын ба тундрын хилэ дээрэ олон дабхар бусад гэрнүүдтэй зэргэлэн бодохо ехэ байшангай проект зохёолсохо, холын хойто хизаарай нүүрhэшэдэй ниислэл — Воркута хотын түбые бүри гоё hайхан болголсохо хүдэлмэри энэ басаганда найдагдаа.

В. БАРИНОВ.

ИЛЬИЧТЭЙ ХАРИЛСАА ХАНГАГША

ПЕТРОЗАВОДСК. 293 номертой паровозой дүрэ зурагдаhан картина Ленинэй гудамжада hуурижалтай Лидия Германовна Ялавын байрада үлгөөтэй байдаг. Энэнь — Ленинградай Финляндска вокзалда хэтэ мүнхэдөө табигдаhан түүхэтэ паровоз. Энэ паровоз олохон хүнүүдтэ үльгэр домог, холын түүхэ болоно. Харин Лидия Германовнада залуу наhыень hануулдаг. Паровозойнгоо будка соо hуулгажа В. И. Лениниие хоёр дахин нюусаар хилэ гаргаhан машинист Гуго Эрикович Ялавын hамганай баярта, сошордолто залуу наhан.

— Хүндэтэ Лидия Гермоновна, тэрэ үеын үйлэ хэрэгүүд тухай хөөрыт, — гэhэн гуйлтатайгаар дэлхэйн элдэб хотонууд болон оронуудай хүнүүд хандадаг байна.

Лидия Германовна 82 наhатай. Тиигэбэшье 50 гаран жэлэй үеын үйлэ хэрэгүүд тухай тодо hонороор hанана.

1917 оной августын эсэс багта № 71 поезд расписаниин ёhоор Петербургhаа гараhан юм. Тиихэдээ Райвола тээшэ шэглэн дабшаhан байгаа. Тэрэ паровоз 293-дахи номертой байhан. hүниин часай үеэр поездмнай Удельная станцида ерэhэн байха гээд. Г. Э. Ялава хожомынь дурдан хөөрөө hэн гэнэ. Тиихэдэ дундууб бэетэй, сула шамбай хүнэй паровоз тээшэ бушуугаар алхалжа ябахыень хараа hэм. Кепкэ малгайтай, Питерэй хүдэлмэришэнэй юрын хубсаhатай хүн. Гэшхүүрэй барюулhаа бахим бариад, паровозой будка өөдэ гараа hэн.

Тэрэ хүмнай Ленин байжа, зулгы зохидоор мэндэшэлэлсэн, пальтогоо тайлаад машинистын туhалагшатай шоглон зугаалхаар забдаа. Теэд, тэрэнэйнгээ ородоор нэгэшье үгэ ойлгохогүй байhые мэдэхэдээ ташаганаса энеэгээд, hүүлээрнь ёhотой кочегар шэнгеэр түлеэ ябталжа захалаа бэлэй.

Машинист тиихэдэ хилэ шадархи Белоостровой түмэр харгын пунктда полициинхид ба юнкернүүдые hамааруулан мэхэлээд, Владимир Ильичые зориhон газартань hаадгүй хүргэhэн байгаа.

Тэрэ дурасхаалта рейсэй hүүлээр арбаад хоногой үнгэрөөд байхада, эгээл хүндэ юумэн: Ленинтэй харилсаа холбоо байгуулха хэрэг нигээд эхилхэнь гэжэ Гуго намда хэлээ hэн. Тэрэнь ямар ушартай байгааб гэхэдэ, В. И. Ленинhээ абаhан бүхы юумэнүүдээ Петроград-Гельсингфорс хоёрой хоорондо ябадаг поездын почтово вагоной хүдэлмэришэн К. Ахмал гэгшээр дамжуулан, Надежда Константиновнада гү, али Мария Ильиничнада үгэхэ ёhотой байгааб гэжэ Лидия Германовна хөөрэнэ.

Харин 1917 оной октябрьда Владимир Ильич зэбсэгтэ восстани ударидахын тула Петроград ерээд, Ялавында байhан юм. **Владимир Ильич юрэ бусын простой, зулгы хүн байhаараа Лидия Германовнагай дурасхаалда хэтэ мүнхэдөө үлэнхэй.**

Е. ПОКРОВСКИЙ.

АРАДУУДАЙ ХАНИ БАРИСААНАЙ ИНСТИТУТ

УЛААН-ҮДЭ. Улаан-Үдэ хотын Ленинэй гудамжада оршодог Зүүн-Сибириин культурын институдай коридорнуудта ород, буряад, тува, эвенк хэлээр дуугаралсахыень шагнажа болохо юм. Шэмэрүүн уларилта Таймырhаа гү, али аяар холын Камчаткаhаа ерэhэн айлшадшье эндэ өөрынгөө түрэл саданиие гү, али нютагай хүниие заатагүй харахал байха. Энэ жэл институдай хоёр факультедэй нэгэдэхи курсдань Лхадhа
ты-Мансиин национальн
—12, Горно-Алтайн а
ластьhоо — 8, Хакасс
абтаа.

Эндэ мүнөө Сибириин
Дурна хизаарай 20 гаран
танай түлөөлэгшэд hура
культурын институдай
хахад шахуунь болоно.
басагад институдта
оронхой, холын хойто
Алас-Дурнаhаа ерэhэн
студент гүрэнэй тэдхэм

Тус институт 7 жэлэй
клубай, библиотекын дээр
тэй 1200 гаран хүдэл
бэлдээ. Мүнөө жэл бүр
хүн энэ институдые очно
дүүргэнэ. Революциин
зонойнь үргэлжэдөө үзэг
хэгүй байhан, 1923
публикын тогтохо жэлд
дэмтэй нэгэшье соёлой
шын үгы байhан Буряад
Сибириин, Алас-Дурна
ехэ түб газар болонхой.

Ю. БУ

ЗАЛУУШУУЛАЙ ХҮ

ЭЛИСТЭ. Хальмагай
до ерэhэн хүн бүхэн хотын
пектые шэмэглэдэг
үзэсхэлэн hайханиие —
дамжые хаража ехэтэ
Республикын барилгын
түрүүшын үйлэдбэри —
байрын комбинат эндэ

Тэрэнэй гол корпусто
дээрэ: «Коммунис партиин
hалагша ба резерв, комму
гуулагша залуушуулай
—Ленинскэ комсомол ман
гой!» гэhэн уряа аржы
Эндэ хүдэлмэрилдэг хүнүү
нэй гурбан хуби шахуунь
юм. Эдэнэр — жэлэйнгээ
бариhаа гадуур түрүүшын
тай гэр бариха гэhэн үлгэр
эй 50 жэлэй ойн урда
гээ гэжэ мэдээсэhэн «Сал
зэтэ яаралтайгаар гараа

Залуу коммунист Але
ровай толгойлдог гол
хэб бүтээгшэдэй бригада
та хүртөө. Комсомолшуу
оргий Пакугинов, Виктор
крановщица Клара Шебел
гадын бусад гэшүүд —
тай продукци бүтээн гарга
мүрысөөнэй үүсхэлшэд

Үргэлжэ ханатай, олон
гэрнүүд удаа дараалан
луушуулай хүсөөр!» — гэд
элистынхид омогорхон

Г. ЕЛФ

«Бурятцелинстрой»
590 дэхи сиьhожоруулагд
дэл колонныя жолоош
Фаргер автомашинаа бүт
тэйгээр ашаглажа,
амжалта туйлана. В. И.
түрэhөөр 100 жэлэй
амжалтаар угтаха мүрыс
рэ оролсоод, хүдэлмэридөө
амжалта туйлажа байна
дээрэ: жолоошон Адоль
Г. ЧАШКОВОЙ

„СОКОЛЁНОК“

Граждан дайнай үеэр Улаан Армиин зэргэдэ жа... хэдэ мянган комсомолшууд баатарлигаар тулал... Залуу хүдэлмэришэд, таряашад Совет засагай тү... улаан шуһаяа, ами наһаяа хайрлангүй тэмсэһэн. Революциин эдир солдадуудай дунда арбан зургаа ...тай Николай Соколов ябалсаа. Габьягайнь, эрэл... зүрхэтэй байһанайнь түлөө улаан сэрэгшэд тэрээн... «Соколёнок» гэжэ омог нэрэ үгөө һэн.

...революциин илан мап... ...хи хоногтонь Николай ...имир хотоһоо Москва ...гэжэ шиидэбэ.

...динхидай байһан Ра... ...ордоной үүдэндэ тэрэ... ...зогсоогоо.

...хэндэ ерээбши?—гэ...

...Тэрэнние эндэ гээд...

...хэн бэ?

...Александр Василье... ...имэ нэрэ, обогтой. ...я гээшэб.

...эбхилээд: —Эй, Соко... ...ниидэжэ ерээл, ...!—гэжэ ооглобо.

...хүбүүгээ шэртэн харана. ...түтэй соо харалсаагүй ...зургаа хүрэбэ. Теэд, ...зандаал байна,—гээд ...Гансал хамарынь ...тад гэһэн. Нюдэнэйнь ...сэхэ, айһанай тэмдэг-

...Соколовые Улаан гвар... ...абаа бэлэй.

...1919 ондо Октябриин ...уд—бүхы ороной эдир... ...хүбүүдүүд революци... ...жагсан бодоо һэн.

...олай Соколовые Совет ...хыень һаяхан сүлөө... ...то-Доной станица эль... ...ельскэ станицын ревко... ...ар томилоо бэлэй. Тэн... ...залуу хасагуудые комсо... ...дадаг, нютагай зондо ...эй партиин политикэ ...хүдэлмэри ябуулдаг бай... ...ан баяшуулай нюуһан ...суглуулдаг, улаан сэ... ...лэнэртэ туһаламжа эм... ...рин һүниндөө станицын ...харуулда байдаг һэн.

...Молодельскэ станицада ...раяа ажаллажа байба. ...шалэн ревкомдо ороход...

...юундэ иимэ уруу дуруу... ...түрүүлэгшэ асууба.

...абяагүйгөөр хамсыгаа ...һөөнь бага доогуур ...хамсы буугай һомондо ...удара һүрэһэн байшоо. ...—гээд, түрүүлэгшэ тоб... ...асууба.

...һаяхан буудаа,—гэжэ ...харюусаа.

...таһалга соогуураа ...гээд, һүүлээрнь: ...баяшуул тархяа үн... ...бэ. Мэнэ гэһээр ревком ...шухала асуудал гараа,

...заседани гооронсо соо ...сонхоор мохоорхын ...дэгдэнэ. Ревкомой ...элидхэл хэбэ.

...абтаа. Улаан Ар... ...сухариха баатай боло... ...Хойто-Доной район хү... ...Дайшалхы отряд суг... ...лгэһээ үүрээр сүмэ... ...бодохобди. Нүхэд, ...үүрэ.

Ревкомойхид һууриһаа бодожо захалба.

— Намда хэлэхэ юумэн бии,—гэжэ Николай яаруугаар хэлэбэ. Мэгдэһэндээ хоёр хасарынь улайшанхай. Тиигэбэшье үгэнүүдынь тодоор соностоно:—намайе партида абахыетнай гуйнаб. Үглөөдэр юуншье болохо магад. Би коммунист болохо хүсэлтэйб.

Дайшалхы отряд хүреэлэлгэһээ гарахын тула туйлалдажа байгаа. Тиихэдэл Соколёногой баатаршалга гаргаһанай ашаар отряд хүреэлэлгэһээ мултаржа шадаа һэн. һүүлээрнь отряд улаангвардеецүүдэй 189-дэхи стрелково полктой ниилэжэ, Николай Соколов полкын комиссараар томилогдоо бэлэй.

Залуу комиссар бүхы сагаа улаан сэрэгшэдэй дунда үнгэргэдэг байһан. Фронтнууд дээрэхи байдал, большевигүүдэй партиин үзэл суртал тухай сэрэгшэдтэ хөөрэдэг байгаа. Николай улаан сэрэгшэдые дахуулан тулалдаанда ородог һэн.

...Улаан Армиин частьнууд сагаантанай генерал Чернушкинай бригадын эзэлээд байһан Елань гэжэ тосхониие табадахи үдэрөө дайлан абажа ядаад байба. Сэрэгшэдэй тархяашье үндылгэхын аргагүйгөөр дайсад пулемёдоор буудаа.

— Нүхэр комиссар, тон харюусалгатай даабари дүүргэхэ болоош. Үглөөгүүр Еланиие дахин добтолхобди. Ши тиихэдэ тэрээндэ шадаал һаа дүтэ ошоод, добтолгодо орохош. Дайсадые һамааруулжа, тэдэнэй дунда мэгдэл сошордол үүсхээ һааш һайн байгаа.

һайн дуратанай дундаһаа дүршэлтэй зургаан комсомолецые шэлэжэ абаба. Үдэшэлэн тээшэ хамаг түхеэрэлгэнь дүүрэнтээ. Харанхы болохые хүлеэнэд.

Долоон эдир сэрэгшэд дайсадай эшээндэ дүтэлбэ. Хасагуудай харуулые тойрон, Терса гэжэ тосхон худар ара талаһаань оробо.

Энэ тосхон дайнай үеын сошордуу нойроор нойрсожо байба. Голой саагуур манан дэгдэнэ.

Хасагуудай харуулые буудажа хүлһөөнь буулгаад, багахан отряд тосхоной гол үйлсөөр шуумайн гүйлгэлдэбэ. Николай гранатануудые шэдэнэ.

Сагаантан нойрмогтойгоор гүйлдэжэ гараад, буу шуу табиба. Теэд, отряд үйлсын булангай саана далда орошоо. Уданшьегүй тосхоной нүгөө захада буудалдаан эхилээ.

Энэ үеэр морито улаан сэрэгшэдэй гол хүсэн Еланьда тулажа ерэбэ. Сэрэгшэд тосхон худар сүмэрэн орожо, сагаантанай бригадые һамна бута сохёо.

Улаангвардеецүүд дайсадые Доной уужам талаар үнэһэн тоборог болгон намнаба. Соколов Соколёнок түрүүлэн харайлгана. Дайсанаа хүсэжэ, хурса һэлмээрээ сабшан һүнөөгөөд, улам саашаа шуумайна.

Гэнтэ юуншьеб таһаршахадал габа Ирбайжа таталдашаһан улаан нюур, офицерэй погоон, толгой дээрэнь далайһан ялагар һэлмэ...— Энээниие һүүлшынхеэ хаража үрдеэ.

Соколов-Соколёнок амиды үлөө. Хүндөөр шархатабашье, Улаан Армиин зэргэдэ үлөө һэн. Терса тосхондо гаргаһан габьяагайнгаа түлөө арбан найма наһатай эдир комиссар Улаан Тугай орденоор шагнагдаа бэлэй.

Арбан юһэтэйдөө бригадын комиссар болоо. Түрүүлэн добтологшодой зэргэдэ ябажа, Екатеринодарай түб талмайе дайлан абалсаһан, бүхы Баруун фронтые гаталһан юм.

Граждан дайнай дүүрэхэ үеэр Соколёногой үбсүүндэ Улаан Тугай хоёр орден яларан байгаа.

1920 оной октябрьда Соколов Москва ерэбэ.

Тэрэ үдэр комсомолой III съезд дээрэ Ленин үгэ хэлээ һэн. Ильичэй үгэеэ хэлэжэ дүүргэхэдэнь, делегадууд тэрэнние тойрошобо.

Николай Ленинэй арадань байһан байгаа. Ильич комсомолой съездын делегадуудһаа саашадаа юу хэхээр түсэблэжэ байһан тухайдань асууна. Гэнтэ гэдэргээ эрьебэ.

— Та мүнөө юу хэнэбта, нүхэр сэрэгшэ? — гэжэ Николайһаа асуугаад, тархяа бага хазайлган, харюу хүлеэһэн янзатай байба.

— Сэрэгэй академидэ һурахаяа ерээб, Владимир Ильич, — гэжэ Соколёнок тоб байса харюусаба.

— һурагты, заатагүй һураха хэрэгтэй!

һуралсалай шахардуу жэлнүүд эхилбэ.

Николай Александрович лётчик боложо, түрүүшынхидэй тоодо үндэр дээгүүр ниидэжэ эхилээ һэн. һүүлээрнь Жуковскиин нэрэмжэтэ агаарай-сэрэгэй академиие хүтэлбэрилжэ, Совет Армиин офицернүүдые бэлдэхэ даабари манай правительство үгөө бэлэй.

Хэдэн жэлэй үеэр Соколов-Соколёнок отставкада гараа. Мүнөө залуушуулые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бүхы сүлөө сагаа зорюулдаг.

Николай Александрович өөр тухайдаа олон юумэ хэлэдэггүй. Өөрынгөө үетэн — Соведүүдэй ороной түрүүшын комсомолшууд тухай хөөрэхэ дуратай юм. Тэдэнэрэй дунда Верхнекамска полкын хорин наһатай комиссар Сережа Косарев, хүдэлмэришэн-путиловецэй хүбүүн Саша Кондратьев бии байһан. Дайсадаар хүреэлэгдэһэн Саша: «Улаангвардеецүүд бээа тушаадаггүй юм» гэжэ хашхараад, һүүлшынгээ һомоор бээа буудаһан юм. Мүн адмирал Колчагые плендэ абаһан өөрынгөө нүхэр, суута 30-хи дивизиин арбан юһэ наһатай Альберт Лапин тухай хөөрэдэг.

Николай Александрович ВЛКСМ-эй ЦК-гай түлөөлэлгөөр Алас-Дурнын, Сибириин, Холын хойто зүгэй габшагай барилганууд дээгүүр ябаа. Хаанашье ябахадаа, Эхэ оронойнгоо үнгэрһэн жэлнүүд, ерээдүй тухай һанал бодолоо залуушуултай хубаалдадаг. Тэрэнэй һанал бодол хэзээшье, хэндэшье ойлгосотой, дүтэ. Юуб гэхэдэ, мүнөө үеын залуушуул граждан дайнай дүлэтэ жэлнүүдэй комсомолшуудай эхилһэн хэрэгые саашадань халан үргэлжэлүүлнэ ха юм.

Владимир СИРЕНКО.
(АПН).

Улаан-Үдын бүд нэхэлгын фабрикын нэхэгшэ комсомол басаган Людмила Пояркова Ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсана. Халаан бүринингөө даабариие хододоо 110—115 процент һайн шанартайгаар дүүргэнэ. Зураг дээрэ: Людмила Пояркова.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

АХАНАРАЙ ЖЭШЭЭ АШАТАЙ

Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой комсомолой организаци 1930 ондо эмхидхэгдэһэн юм. Тэрэнэй үндэһэ табигша Данзан Зандаков байһан гэхэ.

Анха түрүүн комсомолой ячейкын зэргэдэ арбаадхан хүн байһан аад, хоёр жэлэй үнгэрхэдэ, дүшөөд гэшүүд болоо һэн. Ьаяхан мүндэлһэн комсомолой организацишье залуу, гэшүүдыньшье гүлмэрхэнүүд һэн ааб даа. Гэбэ-ябашье, эдир комсомолшууд эршэ ехэтэйгээр шэнэ байдал байгуулан, хулаагуудтай, ламанартай тэмсэдэг, ехэ наһатанда ном заадаг, хамтын ажалые бэхижүүлхын түлөө оролдодог һэн. Жэшээнь, хэрбээ 1932 ондо нютагай зоной ороймдоо жаран процентнь колхозой гэшүүд болоод байбалнь, 1934 ондо булта шахуу гэхэ гү, али ерэн найман процентнь хамтын ажалтанай зэргэдэ ороо.

Эндэ аймаг дотороо эгээл түрүүшын драмкружок хүдэлдэг болоо һэн ха. Тэрэниие Данзан Зандаков хүтэлбэрилдэг байгаа. Багша Цырендулма Очирова колхознигуудтай политһургуулиин хэшээлнүүдые хэдэг һэн...

Эхин замынь иимэ түүхэтэй. Зүгөөр мүнөөшье «Дружба» колхозой комсомолой организаци республика доторнай эрхимүүдэй нэгэн гэжэ тоологдоно. Тэрэнэй бүридэлдэ мүнөө 102 гэшүүд бии.

Тус колхозой комсомолой организаци комсомолшууд болон союзна бэшэ залуушуулые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхын тула горитой юумэ хэнэ. Жэшээнь, байгша оной хабарай тарилгын үедэ табяад хүнһөө бүридэһэн комсомол-залуушуулай арбан нэгэн агрегат эмхидхэгдээ һэн. Колхозой 7.500 гектар тарялангай 4000-ниинь залуушуулай хүсөөр таригдаа.

Зундаа нийтын малай тэжээл бэлэдхэлгын үедэ комсомол-залуушуулай долоон звено, үйлэдбэриин нэгэ бригада хүдэлжэ, 10.000 центнер һайн шанартай үбһэ сабшажа һүрилөө.

Шэнэ ургаса хуряалгын үедэ залуушуулай арбан хоёр агрегат хүдэлбэ. Таряа хуряалгын үедэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөе ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Алтан хоолос» гэһэн тэмдэгээр шагнагдаһан Очир Аюшеев, ВЛКСМ-эй комитедэй гэшүүн Василий Соковиков гэгшэд толгойлоо.

Колхозой ажахын эгээл харюусалгатай газарнуудта комсомолшууд табигданхай. Жэшээнь, хорёод комсомолшууд һаалишанаар, юһэн хүн үхэршэнөөр, гушан юһэнинь механизаторнуудаар хүдэлдэг. Энэ ажахыда комсомол-залуушуулай хоёр фермэ бии. Тэдэ фермэнүүд «ВЛКСМ-эй 50 жэлэй нэрэмжэтэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргын түлөө тэмсэнэ. Жэлэйнгээ социалис уялгые октябриин 29-дэ дүүргэхэ юм.

Эндэхи комсомолшууд Ленинскэ комсомолой ойн баярые һайнаар угтахын түлөө республика дотор дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй үүсхэлшэд һэмнай. Тиимэһээ гансашье ажалай амжалтаар сэдьхэлээ ханангүй, соёл болбосоролой, политическэ хүмүүжүүлгын асуудалнуудые тэдэнэр шиидхэнэ. Залуу хүбүүдые хүхюу һайханаар армида үдэшэлгэ, дайнай болон ажалай ветерануудтай уулзалга, колхозой ажалай эдир түрүүшүүлэй слёт гэхэ мэтэ заншал болонхой.

Мүн баһа спортоорошье тэдэнэр хүнһөө гээгдэнэгүй. Буряад барилдаагаар, морин урилдаагаар, мэргэн буудалгаар колхозой спортивна команда аймаг соогоо гурбадахи жэлээ түрүүлнэ. Үзэл сурталай-политическэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэришье баһал бараг. КПСС-эй, ВЛКСМ-эй түүхэнүүдые шудалха «Орбита» гэжэ политкружок хүдэлнэ.

Ингэжэ «Дружба» колхозой мүнөөнэй залуушуул гушаад онуудай комсомолшуудай жэшээе даган, ажалдаашье. һуралсалдаашье амжалтатай ябаһаниинь һайшаамаар.

Т. ШАНГАЕВ,
ВЛКСМ-эй обкомой хүдэлмэрилэгшэ.

ЗУРАГЛАЛ

СЭЛМЭГ ҮГЛӨӨ

Үглөөнэй улаан шаргал наран Икадай орьёл хадануудай оройгоор мандажа, элшэ гэрэлээ хойто һарьдагуудай үбэрөөр, Гааргын адагай һаалиин гүүртын гэр байранууд дээгүүр сасаба. Газаа аали намдуу. Эгээн энэ үедэ шэнэхэн гэрнүүдһээ һаалишад һубарилдаһаар гаража, малайнгаа байра тээшэ шүүдэртэй ногоон соогуур гэшхэлэлдэнэ. Үйлсын баруун талаар эгээн хойно оршодог шэнэ залгалаа гэрэй наада хахадһаань хүнэг бариһан хоёр эхэнэр гаража ерэбэ. Тэдэнэй нэгэниинь наһатайшаг болонхой, нүгөөдэнь бүришье залуу. Тухайлхада эхэ басаган хоёр хаш. Тэрэ хоёр өөр хоорондоо юушьеб даа хөөрэлдэнэ. Тэдэнэй шарай баяртайнууд. Эхэнь басаганайнгаа хүнэг баряад, малай байра тээшэ ошожо ябахые харахадаа, бүришье ехээр баярлана хэбэртэй. Эхын баярланшьегүй байха аргагүй. Юуб гэхэдэ, басаганиинь һаалишан боложо, пенсидэ гараһан эхынгээ үнеэдые энэ үглөө даажа абаба бшуу.

— Эжы, гэртээ ошожо амарыш даа. Бишни үнеэдээ гансаараа һааһуу. һаажа шадаха ха юмбиб. Намдаа найда,—гэжэ Дэжэд малай байрын тэндэ эхэдээ хэлэбэ.

Эхэнь басаганайнгаа иигэжэ бэедээ найдангяар хэлэхэдэнь тэрээндээ, хэлээшэдэнь этигэжэ, малай байра соо оролсонгүй:

— Зай, басагамни, һайн һайханаар ажаллыш даа,—гэжэ юрөөбэ.

Газаа аали намдуу. Хүнтэйн таланууд тээһээ, баруунһаа аалиханаар һэбшээлнэ. Нансалма Омпоковна басагайнгаа малай байрын үүдэ татажа орохыень баяраар халижа уһаташаһан нюдэнүүдээрээ үдэшөөд, гэр тээшэ аалиханаар гэшхэлбэ. Газаа сэлмэг. Тэнгэридэ нэгэшье үүлэн харагданагүй. Үнинэй һаалишан Нансалма Ухиновагай сэдьхэл энэ үглөө бүришье сэлмэг. Тэрэ гэртээшье оронгүй, Хүнтэйн тала тээһээ үлеэһэн һэбшээнэй урдаһаа аалиханаар гэшхэлнэ. һаалишанай ухаанда үй түмэн бодолнууд. Тэрэ һаял ажалда ороһон басаган тухайгаа, хамта ажаллаһан нүхэд, өөр тухайгаа, үнгэрһэн жэлнүүд, наһан соогоо юу хэһэн тухайгаа, урдань өөрынгөө шэбшэжэ ябадаг хүсэлнүүд тухай шэбшэнэ. һаалишан иигэжэ нэгэтэшье шэбшэжэ үзөөгүй. Мүнөөдэр тэрэ юундэшьеб даа иимэ бодолнуудта эзэлэгдэбэ.

«Басагамни хэжэ ябаһан ажалыемни халан абаба. Саашадаа хайшан гэжэ ажаллахаб? Хүн зоной урда нэрээ хухарангүй ябаһайш даа». Тэрэ иигэжэ шэбшэхэ зуураа, өөрөө хайшан гэжэ ажаллажа эхилһэн тухайгаа бодобо. Эгээн түрүүн хаана юу хээ бэлэйбиб? Хаана, юу? Хэн энэ асуудалда харюу үгэхэб? Энэ асуудалда Хүнтэйн талаһаа һэбшээлһэн һалхин харюусажа байна ха юм! Аяар гушаад жэлэй саада тээ. Хүнтэй... Хара һалхитай хабар. Энэ хабар Хүнтэйдэ шэнэ газар хахалагдажа эхилээ бэлэй. Тиихэдэ Томогтодо сар унаагаар газар хахалагша бэлэйбди. Хүшэрхэн лэ жэлнүүд бэлэй даа. һүүлээрнь жаткада һуугааб... Ажалша наһамни эндэл эхилээл даа. Мүнөөнэй байдалтай жэшэхэдэ үльгэртэл адли. Мүнөө поли дээгүүр хүсэ ехэтэй трактор, комбайнууд ябана. Саг гээшэмнай һонин лэ байна. Мэнэ һая болотор гүүртэ дээрэмнай һаалишад дуталдагша һэмнай. Байра байдалнайшье муушаг һэн. Харин мүнөө? Гааргын адагта һаалишадай шэнэ һуурин баригдаа. Гэрнүүднай шэнэхэнүүд. Хоёр-гурбан һаруул таһалгатай. Зайн галтай. Урдань яаралтайгаар домбодоо сайгаа шанажа уугаад, малдаа гарагша бэлэйбди. Мүнөө... һүниндөөшье, үдэртөөшье зайн гал. Малаймнай байра дулаан, уужам. Досоонь шэбхэ гаргаха транспортёр. Байдалаймнай иимэл хада гүүртэ дээрэ залуу һаалишад олоор хүдэлнэ. Санжидма, Соня, Надя, Люба—бэрхэл басагад даа.

һаалишан үшөө олон юумэн тухай шэбшэнэ. Тэрэ мэнэ һая хэжэ байһан ажал тухайгаа бодоно. Жара наһан ойртоо. Энээхэн наһан соогоо юу хээбиб? Хүн зоной һанажа ябахаар юумэн хэгдээ гү? Хэгдээл ха даа. Энэ һүүлшын жэлнүүдтэ муу бэшээр ажаллагдаа. Түсэб уялганууд жэл бүри дүүргэгдээ. Илангаяа энэ һүүлшын жэлдэ хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ амжалта туйлагдаа. Эгээн түрүүшынхеэ Дэрээн нютагтаа үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2009 литр һү һаагааб. Даажа абаһан хорин үнеэдэйм зариманһаа энээнһээ ехэшье һүн һаагдаһан байна. Энэ амжалта тухай хэды хүсэгшэ бэлэйб. Энэл хүсэлэй бэелүүлэгдэхэдэ һанаамни нэгэ заа амараа. Эды шэнээн һү эдэ жэлнүүдтэ олохон һаалишад һаахал байха. Үлүүшье һааха. Магад тэдэнэй дунда миниишье басаган байжа болохо. Иимэл хадань һанаагаа зобоногүйб. Минии түлөө хүдэлхэ, хэжэ ябаһан юумыемни үргэлжэлүүлхэ хүн бии ха юм даа.

Гааргын адаг нүүжэ ерэһээр дүрбэн жэл бологдоо. Урдань Уланхаанда ажаһуугша хамнайбди. Тиихэдэ малаймнай байра дүрөө хамнай. һаалишад хэды уйдаа, голхороо һэм. Түрэһэн гараһан нютагһаа иишэ нүүжэ ерэхэнь хүшэрхэн бэлэй даа. Хэн хэмнайшье Дэрээндэ түрөө. Бишье түрөөб. Эсэгын табан үрэ бэлэйбди. Би эгээн ехэ эгэшэнь һэм. Үлэн хооһон жэлнүүд тиихэдэ аймшагтайл бэлэй. Хабар болоходо тарянай поли дээгүүр хоолос түүжэ дүүнэртээ асархаш. Хулганаагай нүхэнүүдые обооргожо, тибһэ бэдэрхэш. Иимэл жэлнүүд һэн даа. Харин мүнөө хэды һайн һайханаар ажаһуунабди даа. Дахинаа Уланхаанаа нүүжэ ябаха гүб? Үгы даа. Шэнэ газар дээрэ шэнэ хүнүүдтэй ажаһуухаб. Теэд юу хэхэбиб?

һаалишан бодолгото болоно. Тэрэ иигэжэ шэбшэжэ, һанаагаа заһана. Ажал байхал даа. Басагандаа, залуу һаалишадта туһалалсана аабзаб. Үнеэдыень һаалсаагүйшье һаа, заабарилжа үгэнэ аабзаб.

Хүн зомни намайгаа сомоной Соведэй депутадаар һунгаа. Депутадай хэхэ хүдэлмэри һаалишадай ажал дээрэ яһала олон.

Тэрэ иигэжэ шэбшэһээр малай байра тээшэ ошобо...

...һаяшаг бидэ Дэрээнэй совхозой Хүнтэйн бригадын бригадир Мүнхэ Цыденович Буралов гүүртые даагша Доржо Гулгенович Ондёнов хоёртой үнинэй һаалишан Нансалма Омпоковна Ухинова тухай хөөрэлдөө бэлэйбди. Тэдэнэр һаалишан ябаһан хүгшэн тухай һайн һайханаар дурдаа һэн.

Бэрхэл хүн даа. Пенсидэ гараашье һаа, гараа һугсараад һуудаггүй. Нэгэ харахадаш басагандаа туһалааб гэжэ малай байра соогуур ябаха, нэгэ ажаглахадаш хүршэнэртөө туһалалсажа байха. Заяанай иимэл хүн бэлэй, — гэжэ Нансалма Ухинова тухай Д. Г. Онденов хэлээ бэлэй.

— Басаганиинь эхэдээл адли хүдэлмэришэ хүн болохо. Доржо Гулгенович, Дыжидма жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэ болоо гү?—гэжэ бригадир М. Ц. Буралов асууна.

— Дүүргэхэл болоо,—гэжэ гүүртые даагша харюусаба...

Гааргын адагай һаалиин гүүртэ дээрэ иимэл хүгшэн басагантайгаа ажаһуудаг юм. Амжалтатай ябагты, эхэ басаган хоёр!

Г. РИНЧИНО.

Баргажан—Улаан-Үдэ.

Зураг дээрэ: Түнхэнэй аймпотребсоюзай автолавкын Саянанай совхозой фермэ дээрэ ерээд, тэндэ хүдэлмэришэдые хангажа байһан үе.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

НОМОЙ ТАГ

„БАЙГАЛ ШАДАРАЙ ОРОДУУДАЙ АМАН ЗОХЁОЛ“

...согсолборые ...номой хэблэл барлан... Энэ номые хэлэ бэшэгэй... доктор Л. Е. Элиасовай ...доро СССР-эй Наука... ...демиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай ниитын эрдэмэй институт хэблэлдэ бэлдээ. Согсолбори дотор элдэб жанрай аман зохёол толилогдонхой. Үе дамжан хэлэгдэдэг аман зохёол, рассказууд, арадай хуушанай дуунууд, хошоо холбоо оньһон үгэнүүд тэрээн соо хэблэгдээ.

Байгал шадарай мүнөө үеын аман зохёол темээрээ олон янза байна. Тэндэ шэнэ байдал тухай, Ленин тухай аман зохёолнууд оруулагдаһан юм.

„БУРЯАДАЙ ФИЗКУЛЬТУРА БА СПОРТ“

...сагай жэлнүүдтэ физ... ба спорт республикада... ...өөр хүгжөөгдэжэ, ехэ ...лагдаһан байна. Му... ...лика доторхи физкуль... ...өөндэ 160 мянга гаран ...дана. Манай эндэ физ... ба спорт хүгжөөлгэ Рос... ...рациин автономито республиканудай, мүн Зүүн Сибирь болон Алас-Дурнын область, хизаарнуудай дунда түрүү зэргэнүүдэй нэгэндэ ябана. Республика дотор национальна түхэлэй спорт—һур харбалга, буряад барилдаан заншалда ороо.

Буряадай номой хэблэлээр гаргагдаһан «Буряадай физкультура ба спорт» гэһэн, Б. Сандановай бэшэһэн ном спортдо дуратайшуулые ехээр һонирхуулха байха. Энэ зохёол Буряадай АССР-тэ физкультура, спортын хүгжэлтын түүхые шудалха хэрэгтэ зорюулагдана.

О. БЕРЕЗКОВ.

УСТЬ-ОРДЫН ҺОНИН

ШЭНЭ ФИЛЬМ БУУЛГАГДАА

һаяшаг «Мосфильмын» режиссер Р. С. Атамалибековэй хүтэлбэри доро, Ю. Ягудинай бэшэһэн сценараяар Усть-Ордын Буряадай национальна округ тухай «Буряад үльгэршэнэй дуунууд» гэһэн документальна фильм Зүүн Сибириин кинохроникын студи буулгажа дүүргэв. Тиигэжэ эдэнэр нэн түрүүлэн округой түб болохо Усть-Ордын «Эрдэм» кинотеатрта табижа, харагшадые ехэтэ һонирхуулаа.

Үргэн нэлэнхы тала дайдаяа сууряатуулһан хуур, лимбын иргуу гоё хүгжэм зэдэлжэ, үбгэн үльгэршэн нютагайнгаа баатар хүбүүд, басагадай хэһэн ажалые магтан, хонгёо дуугаа уянгатуулан дуулана. Иигэжэ энэ фильм округой ажалшад, малшадай үнгэрһэн табин жэлэй хугасаа соо туйлаһан гайхамшагта амжалта, мүн тэдэнэй арюун һайхан ажабайдал тухай уран гоёор зураглан харуулна.

Эндэ суглараршад фильмын автор Ю. Ягудинда, мүн режиссер Р. Атамалибековтэ баяр баясхалан хүргэжэ, творческо ажалдаа амжалта туйлахыень юрөөгөө.

«Буряад үльгэршэнэй дуунууд» гэһэн энэ документальна фильм оронноймнай хото, хүдөөгэй ажалшадта ойрын үдэрнүүдтэ харуулагдахаар хараалагданхай.

«ЗУБАСТИК»

Иимэ нэрэтэй ханын газетэ округой болон Эхирэд-Булгадай аймагай арадай хиналтын комитедэй гэшүүд анха түрүүшынхиеэ гаргажа эхилбэ. Зүгөөр эдэнэр өөрынгөө газетын хуудаһанда элишэлэгдэһэн дутагдалнуудые хайра гамгүй хурсаар шүүмжэлһэн элдэб статьянуудые толилжо байхаар хараална.

ШУХАГ ДОКУМЕНТНҮҮД СУГЛУУЛАГДАНА

Эхирэд-Булгадай аймагай таряашадай Ленинградай 25 мянгатанаар уулзаһаниие харуулһан шухаг фото-зурагые Эрхүү хотодо ажаһуудаг, 1926 онһоо КПСС-эй гэшүүн, пенсионер Елизар Миронович Климов Усть-Ордын округой хизаар ороноо шэнжэлэлгын музейдэ һаяшаг эльгээгээ.

Мүн тиихэдэ Ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ойдо хамаатай бусадшье үнэтэ документнүүд, фото-зурагууд суглуулагдажа, тусхай булан эмхидхэгдэжэ байнхай.

ВЛКСМ-эй ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй бэлэдхэлдэ округой, мүн аймагуудай эдэбхитэд үргэн дэлисэтэйгээр хабаадалсажа байнхай. Тиин һаяшаг үнгэргэгдэһэн уран һайханай харалгада Иваническэ тосхондо ажаһуудаг Самоненкын булэ онсо шалгаржа, округой, мүн областиин лауреат болоо.

ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

һаяшаг Алайрай аймагай хүдөө тосхонуудта хэдэн арбаад шэнэ клуб, соёлой байшангууд баригдажа ашаглалгада үгтөө. Мүн тиихэдэ «Целиннэ», Бахтайн совхозуудта, Ленинэй, Ждановай нэрэмжэтэ колхозуудта үргэн ехэ залтай соёлой байшангууд баригдажа дүүрэхэ дүтэлөө. Иигэжэ эндэхи малшад, хонишод сүлөө сагтаа һонирхолтой концерт, наада хаража, лекцинүүдые шагнаха дүүрэн аргатай болохонь.

«ТАЙГЫН ЭЗЭНИИЕ» АЙЛГАБА

Энэ ушар Эхирэд-Булгадай аймагай Толстовко тосхон шадар болоо. Дмитрий Бричков Степан Жаворонков хоёрой малаа адуулжа ябахада, үдхэн шэрэнги сооһоо томо гэгшын баабгай гаража, малдань добтолхоёо маряаба ха. Теэд энээниие Дмитрий Бричков тэрэ дары обёоржо, абажа ябаһан хоёр аматаараа буудажа үргөөгөө. Иигэжэ ниитын адууһа малда добтолхоёо байһан «тайгын эзэн» зайсуулагдаһан байна.

Л. ЦЫРЕМПИЛОВ.

СОЁЛОЙ ҺОНИН

„ИГОРЬ ТАЙЖААР" ХҮШЭГЭЭ НЭЭБЭ

Үдэшын 7 час. Буряадай Ленинэй орденто оперо, баледэй театрта хүн зон хэзээ хэзээнэйхиһээ олоор ерэнхэй, хүшэгын сэлигдэхые хүлеэжэ ядан һуунад. Сценын урдуур бүлэг дуушад зэргэлэн зогсожо, театрайнгаа сезоной эхилһэнтэй дашарамдуулан, харагшадаа хани халуунаар амаршалба.

Һүүлээрнь зүрхэ хүдэлгэмэ уран гоё уянгата хүгжэм зэдэлжэ, үни хүлеэгдэһэн «Игорь тайжа» оперо эхилшэлэй.

Бардаастай бүдүүн хоолойгоороо, хүнэй дура буляама һонирхолтой дуунуудаараа олониитын дунда алдаршаһан Буряадай АССР-эй габьяата артист Николай Раднаевай Игорь тайжын роль гүйсэдхэхэдэ, эндэ сугларагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтана... Дай үүдхэһэн харата дайсан половецуудай хаан Кончагай сэрэгшэдтэй дайлалдахаяа Игорь тайжа холын аян замда түхеэрнэ. Тэрэниие, мүн сэрэгшэдые үдэшэхэеэ арад зон сугларна. Игорь түрэһэн дайдаяа харатан дайсадһаа хамгаалха тухайдаа эрид шиидэнгеэ мэдүүлнэ...

Половецуудай хаан Кончагай сэрэг булюу олон байжа Игорь тайжын сэрэгые бута сохёод, тэрэниие хүбүүтэйнь, мүн ахатайнь амидыгаар барина. Игорь дайсанай гарһаа мултарха, үлэһэн сэрэгшэдээ суглуулаад, түрэл Эхэ ороноо харатан дайсадай һабарһаа яажа сүлөөлхэ тухайдаа бодолгото болон, уйдхар гашуудалда дарагдана. Хаан Кончак Игоринн хатуу зоригтойдонь атаархажа, әбтэә «орохые» оролдоно. Энээнһээнь ямаршье үрэ гаранагүй.

Николай Раднаев Игорь тайжын энэ гасалан гашуудалай үеын байдалые, хүсэл зоригые үнэншэмэ хурсаар, шадамар бэрхээр элирхэйлжэ харагшадайнгаа ухаа сэдьхэл хүдэлгэнэ, аадар мэтэ альга ташалган таһалданагүй.

СССР-эй арадай артист Лхасаран Линховоин наадахадаа хаан Кончагай дошхон хэрзэгы түхэл маягыень яларма тодоор харуулжа, харагшадые һонирхуулһаниинь онсолон тэмдэглэхээр. Тэрэ Игорь тайжада хандахадаа «урмагүйгөөр илагдабаш» гэһэншүү, ямаршьеб даа нэгэ баһангяар, доромжолонгёор гэхэ гү, али аали намдуушагаар, хара мэхэтэйхэнээр эхилһэн аад, удаань хатуу хэрзэгы аашаа гарган, бадашахадань ямар һүрөөтэй гээшэб!

Тэрэнһээ гадна Игоринн һамган Ярославнагай ролиие Буряадай АССР-эй габьяата артистка А. Бурлак, тайжын аха Владимир Галицкиин ролиие Е. Федотов, Кончагай басаган Кончаковнагай ролиие А. Жмурова болон Игорь тайжын хүбүүн Владимир Игоревичэй ролиие РСФСР-эй габьяата артист А. Арсаланов гэгшэд мүн лэ шадамар бэрхээр наадажа, харагшадайнгаа эрилтые дүүрэнээр хангаа гэхэдэ алдуу болохогүй. Гадна һүүлэй жэлнүүдтэ Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрай коллектив бэлигтэй, мэргэжэл шадабаритай дуушадаар яһала олошорһониинь элирнэ. Тиимэһээ мүнөө жэлэйнгээ сезониие дуушад, хатаршадаймнай бүри һонирхолтойгоор үнгэргэхэ байһаниинь сохомтой.

Вл. ЖИГЖИТОВ.

ТОСХОНОЙ ШЭНЖЭ ХУБИЛГАГДАХА

Михайловка тосхон Захааминай аймагай томохон тосхонуудай нэгэн юм. Энэ тосхон Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түб һуурин. Эндэ дунда һургуули, магазинууд, хэлхеэ холбооной отделени, эмнэлгын газар, «Сельхозтехникын» аймагай нэгэдэл гэхэ мэтэ эмхи зургаанууд бии.

Тосхоной арад зон 1970 он — В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ой хүрэтэр бэелүүлхэ хэмжээ эбүүлганuудые хараалһан байна. Тиихэдэ түсэбтэ табан жэлэй һүүлшын жэл — 1970 ондо хүдөө ажахын продуктнуудые абаха түсэб тэрэ оной ноябриин 7 хүрэтэр дүүргэхэ гэжэ шиидэә. Гадна ажалшадай ажаһуудалай хэмжээ дээшэлүүлхын зорилгоор, тосхонойнгоо гэр байрануудые һэльбэн заһаха, гудамжануудаа ургамалнуудаар ногоорүүлха, тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо зорилготой юм.

Һаяхан болоһон Михайловка тосхоной ажалшадай суглаан дээрэ энэ асуудал зүбшэн хэлсэгдэжэ, байһан дутуу дунданuудаа зайсуулха тухай тодорхойгоор хэлсэбэ.

В. ТОГОШЕЕВ.

СОЁЛОЙ ҺОНИН

Сэлэнгын аймагай Химнын совхозой Бургаастайн отделенидэ түрүүшын шулуун байшан — клуб-кинотеатр баригдаба.
Б. ГЫЛЫКОВЭЙ фото.

ОЛИМПИИН НААДАНАЙ ДҮРБЭДЭХИ ҮДЭР

1968 MEXICO

Энэ үдэр Олимпиин нааданай программада спортын гурбан зүйлэй наадан оруулагдаа. Велосипедистнүүдэй команда түрүүшын медальнуудай түлөө урилдажа эхилһэн, мүн волейболистнууд, рапиристнүүд мүрысэжэ, Олимпиин тосхонойхидой дура татаа. Олимпиин стадионой хүнгэн атледүүдэй секторто, урилдаанай харгы дээрэ шанга тулалдаанууд болобо.

Спортын мүрысөөнэй үедэ оншотой бэрхээр тулалдагшадта барюулагдаха шангай тогтоогдоо һаань Луганскын 28-тай спортсмен Вячеслав Скомороховто тиимэ шан үгтэхэл байгаа. Бэрхэшээлнүүдые дабалгатайгаар 400 метрэй зайда найман спортсменэй урилдаһан түгэсхэлэй мүрысөөндэ Вячеслав согтой хурдаар һорёогоо эхилжэ, бусад спортсменүүдэй эршые шангаагаа бшуу. Нээрээшье, тус урилдаанда хабаадагшад хүлеэгдээгүй амжалта туйлаа.

Манай спортсменкэ Наташа Бурда аадар бороотон байбашье һаань, 400 метрэй зайе 52,8 секунда соо гаталжа, түгэсхэлэй наадандa хабаадалсаха эрхэ олоо.

США-гай суглуулагдамал командын үнинэй спортсмен, 32-той Эл Ортер ехэ амжалта туйлажа, Олимпиин нааданай дүрбэдэхи алтан медальда хүртэбэ. Тиихынгээ хажуугаар Ортер диск шэдэхэдээ 64,78 метрэй зурлаада хүргэжэ, Олимпиин нааданай рекорд шэнэлһэн байна. 100 метрэй зайда 11,0 секунда соо гүйһэн Вайомия Тайес (США) дэлхэйн шэнэ рекорд туйлаа.

800 метрэй зай. Эрэшүүлэй дундаһаа австралиец Ральф Даубелл хадалиг газарта энэ зайе 1.44,3 секунда соо гаталжа, Олимпиин нааданай рекорд дабтаа!

Сочимилко гэжэ канал дээрэ һонирхолтой наадан болобо. Манай найман һэлюуршэн түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадалсаха эрхэ олоо. Нэжээдээр һуугаад урилдагшадай дундаһаа манай Виктор Мельников, һүүл залагшатайгаар хоёр хоёроороо урилдаһан Леонид Драчевский, Тиит Хельмья гэгшэд хахад финалай мүрысөөндэ хабаадахань.

Спортын табан зүйлөөр мүрысэһэн манай спортсменүүд сагаалса буудалгаар 2648 очкотой боложо, зургаадахи һуури эзэлбэ. Ороной чемпион Павел Леднев 934 очко абажа, 8 — 13-дахи һуури хубаалдаа.

Гурбан зүйлэй мүрысөөгөөр 8784 очкотой болоһон Венгриин команда эрхимлэжэ ябана. Эдэнэй удаа шведүүд (8689) гараба.

100 километрэй зайда велосипед дээр урилдахадаа Голландиин спортсменүүд Токиодо наадаһандаал адляар бултаниие ахижа гараба. Эдэнэр 2 час 07 минута 49,06 секунда соо энэ зайе гаталаа. Совет ороной велосипедистнүүд арбадахи һуури эзэлбэ.

Октябриин 15-да волейбол наадаһан эрэшүүлэй мүрысөөн ехэ һонирхол үүсхээ. Эндэ Олимпиин нааданай чемпион — манай спортсменүүд США-гай суглуулагдамал командые баһажа байһаар шүүгдэшоо (тоонь 2:3).

Гэбэшье манай баскетболистнууд ээлжээтэ наадандаа Урда Корейн командые шүүһэн байна.

Штанг үргэлгын мүрысөөндэ манай хүнгэн бэетэй спортсмен хабаадалсаагүй. Эндэ Польшын гаһар хүсэтэй Вальдемар Башановский Токиодохи Олимпиин нааданайхи шэнгеэр бултые булижа (437,5 кг). чемпионой нэрэ солодо хүртэбэ.

БАЯР ДЭЭРЭ БАЯР

20 километрэй зайда ябагаар ябажа Олимпиин чемпион болоһон Сума хотын багша Владимир Голубничий хоёрдохёо хүндэтэ ендэр дээрэ гараба. Манай делегациин байһан байшангай оршондохи хүндэлэлэй ендэрэй хажууда командын гэшүүд олоороо сугларба. СССР-эй спортын бүлгэм болон эмхинүүдэй Союзай Центральна Соведэй түрүүлэгшэ С. Павлов «Спортоор амжалта туйлаһанай түлөө ехэ алтан медаль» манай түрүүшын чемпиондо барюулаа. Мүн Олимпиин нааданай чемпиондо ВЛКСМ-эй ЦК-гай эльгээһэн амаршалга уншагдаад, тэрэнэй нэрэ ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй дэбтэртэ оруулагдаа гэжэ соносхогдобо.

Тэрэшэлэн Олимпиин нааданай мүнгэн медальда хүртэһэн штангист Дато Шанидзе, бронзо медальтан — утые харайгша Татьяна Талышева, ябагаар ябахадаа бэрхэ Николай Смага, ядро түлхигшэ Эдуард Гущин гэгшэд Хүндэлэлэй дэбтэртэ оруулагдаба. Ябагаар ябагшадай дундаһаа спортын талаар ёһотой шэн зориг гаргаһан Николай Смагада СССР-эй спортын габьяата мастерай нэрэ зэргэ олгогдоо. Мүн манай ороной спортсменүүдые ябагаар ябалгын онол оншодо һургаһан А. Фруктов СССР-эй габьяата тренерэй нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

ГУБШАЛГАДАА БЭЛЭН

Яруунын загаһашад намарүбэлэйнгөө губшалгада бэлэн болонхой. Тэдэнэр нютагайнгаа олон тоото нуурнуудай мульһэяа хушалтаар хуяглагдажа эхилхэдэ, долоон бригада болон хубаараад, олзоборилгоёо эхилхэ байна.

— Мүнөө жэлдэ бидэнэр түрүүшынхеэ капрон. губшуурнуудые хэрэглэхэмнай. Тиимэ дүрбэн губшууртайбди, — гэжэ загаһа барилгын талаар техник нүхэр Бучаевский хөөрэнэ.

Эндэхи загаһашад губшуурнуудһаа гадна, загаһа барилгынгаа бусад хэрэгсэлнүүдые, түсхайлан хэдэбэл, томо ханза-хайрсагуудые, шарганuудые һабариланхай.

Губшуурнуудые бэгш... лоусова, П. Иванова, ... Козулина, түмэршэ дар... бородин болон бригади... мов, Уваров гэгшэдэй о... шударгы ажалаар заг... гын зэр зэмсэгүүд шана... гаар заһабарилагдаа.

Һаяхан эндэ слесарь ... рошенкын хүтэлбэри д... ристнууд Лошкарев, ... Блохин болон Филоно... мульһэ үрэмдэдэг дүр... хэрэлгэеэ шанартайгаа... рилжа дүүргээ һэн.

В. БАЙБОР...

АГНУУРИДА БЭЛЭДХЭ...

Ангай арһа тушаан абаха Баунтын аймагай бэлэдхэлэй пунктнууд байгша оной олзоборилгын хаһада түлэг дундаа бэлдэжэ байна. Тиигэжэ эндэ мүнөө хаа хааагүй агнууриин хэлсээнүүд баталагдажа, ангуушадай зэр зэбсэгүүд түгэс түхеэрэгдэнэ.

Һаяшаг Багдарин тосхондо аймагай агнууриин участогуудые даагшадай суглаан үнгэргэгдэжэ, тэрээн дээрэ агнууриин хаһалаолонхи участогуудай ба... һон тухай мэдээсэгдээ.

Мүнөө жэлэй агнуури... да ан олзоборилгын ... участогта хамтадаа 200 ... гуунад хэлсээ батал... Тэдэнэй дунда Маловска... участогай хүдэлмэришэд ... Соболев гэгшэд ехэ мү... барижа, гүрэндөө туша... готой хэлсээ түс түстаа ... байна.

В. ЧУНА...

АЖАҺУУДАЛАЙ ХЭРЭГСЭЛНҮҮД

Улаан-Үдын шэлэй заводой уралан нарижуулагшад арад зоной ажаһуудалай хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргаха һанамжануудые ухаалаа. Жэшээнь, буряад гоё һайхан угалзатай, Байгал далайн зурагтай тамхинай үнэһэ хэхэ «Суздаль» гэжэ нэрэтэй амһарга, мүн 10-һаа 60 литр хүрэтэр багтаамжатай элдэб аквариум гэхэ мэтые бүтээн гаргахаар бэлдэжэ байна. Тиимэ эдлэлнүүдые шэлээр шудхан гаргаха түсхай цеэшэн тэндэ түхеэрэгдээд, туршалга хэгдээ. Туршалга гараһан ... рэгсэлнүүдые үйлэдбэри... тэрүүлхэдэ зохисотой ... логдожо, олоор гаргагдах... хой.

Гадна энэ завод газета, ... нуудые табиха модон хү... гахан шэл столнуудые ... болоо. Мүнөө жэл түс и... тиимэ мянгаад стол гарг... лалдаа наймаанай эмхи... нуудта эльгээһэн байна.

Б. БУД...

ШАТАР

МУНКОЕВ ТҮРҮҮЛЬЭЭР

Һаяшаг шатараар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө болоһон мүрысөөнэй удаадахи дүрбэн уулзалга үнгэргэгдөө. Эндэ нэгэдэхи разрядай шатаршан Агафонов мастерта кандидат Залкиндтай наадахадаа шанга шанга дөбтолгонуудые хэжэ булюу байдалтай болобошье, алдуу гаргажа шүүгдэшоо. Мүн тиихэдэ Черноскутов Самииловтан тулалдахадаа хүбүүгээ алдажа бэрхэшээлтэй байдалда ороһонойнгоо удаа шүүгдэһэнээ мэдэрһэн байна. Харин Иванов Межовые, Назимов Гонзолевскиие бэлэхэнээр шүүгээ. Мүн үлэһэн партинууд хойшолуулагдаа.

Маншеев Самаринтай уулзахадаа хэды үлүү хүбүүтэй болобошье, илалта туйлахань үшөөл мэдэгдэнэгүй. Мункоев шатаршан Афанасьевтай наадахадаа морёороо ябажа өөрыгөө талые нилээдгүй бэхижүүжээ. Мотовилов Власовай хүбүү эдижэ, өөрыгөө байдалые һайжаруулбашье һаань, энэ парти тэнсэлгээр дүүрэхэ ха гэжэ багсаагдана.

Уулзалгын дүрбэдэхи турта Сампилов сагаанаар наадахадаа бодомжолонгүй алдуу гаргажа Власовта шүүгдээ. Бэрхэ шатаршан Бато Мункоев Галуута Нуурта ажалладаг Елсуковтой (Зүүн Сибириин эрхим шатаршан, урдань Эрхүүгэй областиин чемпион байһан) тулалдахадаа нүхэрэйнгөө алдуу гаргаһые һамбаашалан, илалта туйлаһан байна. Гадна энэ уулзалгада шатаршан Межов Черноскутовые шүүгээ, Иванов Гонзолевский, Назимов Самарин гэгшэд наадаяа тэнсэлгээр дүүргээ. Мүн тиихэдэ Залкинд Маншеев, Афанасьев Усов гэгшэдэй партинууд дүүргэгдэнгүй хойшолуулагдаа.

Табадахи турта нэгэдэхи разрядтай Агафонов хараар наадаһан мастерта кандидат Усовтай тулалдахадаа орёо шанга ябадалнуудые хэжэ, аргагүй ... наадаа. Тиигэжэ шахардуу ... байдалда ороһон Усов ... рахадаа, хоридохи ябадал... дэһэнээ мэдэрээ.

Шатаршад Самарин ... хоёр энэ уулзалгада алду... жа шүүгдэхэдэнь, Иванов ... хоёр нэгэ нэгэ очко ... байна. Гонзолевский Че... товтай наадахадаа нэн ... тэргээ алдаад, тэнсэлгэ... гээ. Тиихэдэ нэгэдэхи ... залуу шатаршан Мотови... терта кандидат Сампилов... лалдабашье, шадалгүйдэж... дэшоо. Энэ мүрысөөндэ ... Залкиндые илажа, үшөө ... жалта туйлаһан байна. ... Маншеевтэй наадахадаа ... дүүргэнгүй хойшолуулаа. ... энэ уулзалгань Елсуковай ... гаар дүүрэхэ ха гэжэ ба... на.

Энэ уулзалгын зургаадах... та хараар наадаһан Са... тэргээ хоёр хүбүүгээр ... жа, өөрынгөө талые нилээ... жүүлээ.

Мотовилов Власов хоёр ... Гонзолевский гэгшэдые ... Тиихэдэ Черноскутов ... ябадал хэжэ, нэгэ бодоёо ... шүүгдэһэнээ мэдэрээ. Тэ... Иванов Залкиндтай наа... баһал имиэрхүү алдуу г... шүүгдэшоо. Энэ мүрысөө... химлэжэ ябаһан Мункоев ... новые шүүгээд, гурбадахи ... Афанасьевтай наадахадаа ... луулагдаһан партияа ... дүүргээ. Эндэ Елсуков — ... Маншеев — Афанасьев ... партинууд дүүргэгдэнгүй ... луулагдаа.

Иигэжэ зургаан уу... һүүлээр шатаршан Мунко... шалгаржа, 5-һаа 5, Власов ... 5, Иванов 6-һаа 4 очко ... һэн байна.

В. МАМИЛ...

ХО ШИ МИНЭЙ БЭШЭГ

ХАНОЙ. (ТАСС). Һуралсалай шэнэ жэлэй эхилһэнтэй дашарамдуулан, кадрова хүдэлмэрилэгшэд, багшанар, хүдэлмэришэд, албa хаагшадта, һургуулинуудай һурагшадта, студентнүүдтэ ДРВ-гэй президент Хо Ши Мин бэшэг эльгээгээ. Вьетнамай Демократическа Республикада гэгээрэл хэзээ хэзээнэйхиһээ амжалтатайгаар хүгжэнэ гээд бэшэг соо онсолон тэмдэглэгдэнхэй.

Вьетнамай Демократическа Республикада 12 мянга шахуу һургуули, 200 түсхай дунда һургуули, 33 дээдэ һургуули мүнөө жэлдэ хүдэлнэ. ДРВ-гэй али бүхы түхэлэй һургуулинуудта 6 миллион үлүүтэй хүн һуража байдаг. Тэдэнэй дундаһаа эрдэмээ дээшэлүүлхэ курсануудта һурадаг 1 миллион хүдэлмэришэн, таряашан ба кадрова хүдэлмэрилэгшэд оролсоно.

Политическэ, мүн сэрэгэй талаар американ эзэрхэг түримхэйшүүл угаа ехээр урагшагүйдэбэ. Вьетнам арад гэгээрэлэйшье, мүн кадрнуудые бэлдэлгыншье талаар тэдэниие вьетнам арад илаа гээд Хо Ши Минэй бэшэг соо хэлэгдэнэ.

Хэршье ехэ бэрхэшээлнүүдэй тохёолдожо байгаашье һаань, эрхимээр заахын, эрхимээр һурахын түлөө мүрысөө үргэлжэлүүлхэ шухала. Манай революциин табиһан асуудалнуудые ёһотойл һайнаар шиидхэхын тулада эрдэмдэ һуралгын шанар һайжаруулха, болбосорол болон мэргэжэлые дээшэлүүлхэ хэрэгтэй гээд бэшэг соо саашадаа хэлэгдэнхэй.

Партиин ба арадай агууехэ революционно хэрэгүүдые үргэлжэлүүлхэ хүнүүдые бэлдэхэ гээшэ гэгээрэлэй зорилгонь болоно гээд бэшэг соо онсолон тэмдэглэгдэһэн байна. Тиимэһээ бүхы партийна организацинууд, засагай нютагай органууд энэ зорилгодо бүри ехэ анхарал хандуулха, һургуули тухай али бүхы талын оролдолго гаргаха ёһотой.

АЖАЛШАДАЙ АША ТУҺАДА

БОНН. (ТАСС). «ФРГ-дэ баруунай тала барилгын улам шангадажа, иимэ байдалда федеративна республикада хүдэлмэришэн ангиин нюуса бэшэ марксис партиин үгы байһан дээрэһээ Германиин Коммунис партиие байгуулха гээшэ политическэ шухала хэрэг болоо». Энээн тухай ГКП-е байгуулха федеративна комитедэй гэшүүн Г. Поликайт гэгшын «Ди тат» гэжэ газетэдэ толилогдоһон статья соо хэлэгдэнэ. «Баруунай тала баригшад манай арадые хоёр удаа аюулда татан оруулаа. ЧССР-тэхи ушарнуудтай дашарамдуулан, коммунизмда эсэргүүгээр ФРГ-дэ мүнөө ябуулагдажа байһан идхалгын кампани манай ороной баруун тээшээ шэлжэхэ ерынагта замай шэнэ шатада эхи табижа үгөө. Нюуса бэшэ Коммунис партиин бүхы хүсэ болон арга боломжонуудые хэрэглэн, энээндэ эсэргүүсэлгэ хэхые бидэнэр хүсэнэбди. Энэ хадаа компарти байгуулха шухала болгоһон шиидхэхы баримта мүн гээд Поликайт тэмдэглээ.

ФРГ-дэ буржуазна демократиин үлэгдэлнүүдые эсэслэн усадхалгада эсэргүү тэмсэл мүнөөнэй эрхэ байдалда шухала политическэ зорилго болохоһоо гадна, ажалша хүн зоной аша туһада тааралдана гээд Поликайт саашань бэшэһэн байна. Энэ тэмсэл «ниитын бүхы һалбаринуудта демократизаци үргэнөөр бэелүүлхэ энэ үндэһэн» боложо шадаха гээд Поликайт онсолон тэмдэглээ.

Шэнээр байгуулагдаһан компартиин нюуса бэшэ байдалынь «КПГ-е хорихо тухай шиидхэбэриин хүсэндөө байһан сагта гай түбэгтэ орохо байна» гээд тэрэ түгэсхэлдөө заана. КПГ-е хорилго болюулхын түлөө тэмсэл үргэлжэлүүлэгдэхэ гээд тэрэ мэдүүлһэн байна.

ХЭЛСЭЭНДЭ ГАР ТАБИГДАБА

ПРАГА. (ТАСС). Худалдаа наймаанай эгээн ехэ хэлсээнүүдэй нэгэндэ Чехословакиин «Прагаинвест» гэжэ гадаадын худалдаа наймаанай нэгэдэлэй ба совет «Машиноимпорт» гэжэ гадаадын худалдаа наймаанай нэгэдэлэй түлөөлэгшэд һаяхан гар табяа. «ЧМЕ-3» гэжэ марканн 190 тепловозые Чехословаки СССР-тэ бүтээжэ үгэхэ гэжэ хэлсээнэй ёһоор хараалагдаа.

Ороной үйлэдбэриин эгээн томо нэгэдэлнүүдэй нэгэн болгшо «ЧКД-Прага» гэжэ заводто «ЧМЕ-3» гэжэ тепловозууд бүтээгдэхэ юм. Прагын тепловозуудые олон ороной түмэр замууд дээрэ хаража болохо байна. Зүгөөр эдэ тепловозуудые гол түлэб Советскэ Союз худалдажа абадаг юм.

Хүсэтэ локомотивууд 1970 ондо бүтээгдэжэ, СССР-тэ эльгээгдэхэ байха.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО

ХИЛЫН ГААНАҺАА

ЛАОС ПАТРИОДУУДАЙ ДУРА ХҮСЭЛ

ХАНОЙ. (ТАСС). Американ эзэрхэг түримхэйшүүлтэй тэмсэл шангадхаха, 1968—1969 онуудай сезондо дайсантай хэгдэхэ байлдаануудта үүсхэл гаргаха, американ булимтагшадай, Лаостохи туһамаршадайнь бүхы харата муухай түсэбүүдые таһалдуулха тухай Лаосой патриотическа зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ зорюулан, Лаосой арадай сүлөөрэлгын армиин Верховно командовани захиралта гаргаа гээд ВИА агентство мэдээсэнэ.

Лаостой зэргэлжэ байһан Урда Вьетнамай арад американ эзэрхэг түримхэйшүүлые, тэдэндэ туһалагшадые эрэлхэг зоригтойгоор добтолжо, ехэ хохидол тэдэндэ ушаруулна гээд захиралта соо хэлэгдэнхэй.

Энэ байдалые, Лаосой революциин хойшолуулашагүй эрилтэнүүдые хараадаа абан, Нео Лао Хак Сат партиин Центральна Комитет хадаа эзэрхэг түримхэйшүүлдэ сохилто үгэхын, Эхэ оронойнгоо бэеэ даанхай байдалай аша туһада шэнэ, бүри ехэ илалтануудые туйлахыень лаос арадые, бүхы национальностьнуудые уряалаа.

ВАШИНГТОНДО РАСОВА ҮЙМӨӨН БОЛОҺООР

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Негрнүүдэй ба полициинхидэй хоорондо үнгэрэгшэ неделидэ эхилһэн американ ниислэлдэ шэрүүн шанга тулалдаан замханагүй. Улаан гэрэлтэй светофорой носожо байхада үйлсые хүндэлэн гараһан негрые сагаан шарайта полицейскын зэрлигээр, бэдолгүйгөөр алаһан ушар Вашингтондо расова шэнэ үймөөнэй эхилхэ шалтаг болоһон байна.

Өөһэдтэнь полициин отрядуудай добтолходо, бүлэг олон негр залуушуул октябриин 14-нэй үдэшэ шулуугаар шэджэжэ харюусаһан байха юм. Буһалгаае дараха һэдэлгэ гаргахадаа, полициинхид бөөгнэрэн сугларһан негрнүүд руу нюдэнһөө нёлбоһо гоожуулдаг газтай гранатануудые хаяа. Хэдэн арбаад негр залуу хүбүүд полициин участогуудта абаашагдаа.

Негр залуушуулай хойноһоо хинажа байхын тулада город соо харуул табигданхай.

КАМБОДЖЫН ПРАВИТЕЛЬСТВЫН БУРУУШААЛГА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Камбоджодо эсэргүүгээр американо-урдавьетнамай ба Тайландын сэрэгүүдэй шэнэ зэбсэгтэ хорото ааша гаргаһан тухай хоёр бэшэгые Камбоджоһоо ООН-эй дэргэдэ байдаг саг үргэлжын түлөөлэгын зургаан Аюулгүйн Соведэй түрүүлэгшэдэ эльгээгээ.

Эзэрхэг түримхэй ба алалга хюдалгын ябуулганuудта эсэргүү эрид шанга буруушаалга Камбоджын правительство мэдүүлээ.

НЮТАГАА УРИЛАГШАДАЙ ЯДАРАЛАЙ ТҮЛӨӨ ЭЗЭМДЭГШЭД ХАРЮУСАЛГАТАЙ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Араб газар нютагуудые Израилиин эзэмдэһээр лэ байлга хэдэн зуун мянгаад арабуудта ядарал зоболон тохёолдуулна. Палестинын нютагаа урилагшадай хэрэгүүдэй талаар ООН-ой Дүтын Зүүн зүгтэхи агентствын жэл бүриин элидхэлые ООН тараагаа. Түс элидхэлтэй танилсаад байхадаа, дээрэ хэлэгдэһэн шэнги тобшолол хэнгүй байхын аргагүй.

Өөрынгөө хүршэ араб гүрэнүүдтэ Израилиин июль һарада эзэрхэг түримхэй ябуулга хэһэнһээ уламжалан, Дүтын Зүүн зүгтэхи араб нютагаа урилагшадай тоо эгээн багаарнь абажа үзэхэдэ, 525 мянган хүнөөр олон болоо, тэдэнэй 17.5 мянган хүниинь түрэһэн нютагуудһаа хоёрдохёо намнагдаһан байна бшуу. Элидхэл соо заагдаһанай ёһоор, Израилиин эзэрхэг түримхэйшүүлээр Иордан мүрэнэй баруун эрьеһээ Газа ба Синай шадарай районуудһаа Сириин урда талын район руу намнагдаһан араб нютагаа урилагшад үлэсхэлэндэ дайрагдана, уһаар, гэр байраар, хубсаһа хунар болон эм домоор дуталдана.

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалай шахардуу шанга зандаа байһые анхаралдаа абан, 1969 оной июниин 30 хүрэтэр түс агентствын эрхэ түлөөлэлгые һунаахыень Генеральна Ассамблейдэ элидхэл соо һанамжалан дурадхагданхай.

ГЭМТЭ ҺАНААШАЛГАНУУД ЭЛИШЭЛЭГДЭБЭ

НИКОЗИ. (ТАСС). Грециин армиин офицерэй бэшэгые, Грециин национальна обороной министерствын нюуса документын фото-буулгабариие «Харавги» газетэ толилоо. Уршагта муухай дайн байлдаа хэхын тулада хэдэн залуу грегүүдые Вьетнам эльгээхэ гэжэ Грециин зонхилхы бүлэгэй гэмтэ муухай түсэб зохёожо байһые бэшэгэй автор элишэлнэ. «Армиһаа гаргагдаһан хэдэн мянган үнэн сэхэ офицернүүдэй хуби заяан тухай, ажалһаа гаргагдажа, үйлэнүүдтэ хаягдаһан хэдэн арбаад мянган алба хаагшадай хуби заяан тухай, бүлэгэй зүгһөө доромжологдожо байһан бүхы грек арадай хуби заяан тухай һанаандаа оруулжа байһан дээрэһээ би энэ бэшэг эльгээбэб. Сэрэгэй бүлэг Пентагоной зүгһөө дэмжэлгэ абахын тулада гэмтэ ябадал хэнэ».

«Би коммунист бэшэб, харин мүнөө ехэ орондомнай аюулай тохёолдоод байхада, бүлэгэй гэмтэ муухай түсэбүүдые грек арадай үмэнэ, бүхы дэлхэй дээрэ элишэлхэ гээшэ уялгамни болоно гэжэ би тоолонob» гээд тэрэ мэдүүлһэн байна.

Энэ элишэлэлгэһээ уламжалан хилын саана, мүн Грецидэ дурагүйтэлгын гаража болохо байһанһаа түбэгшөөн, «Харавги» газетэдэ толилогдоһон зүйлые сэрэгэй бүлэг яаралтайгаар буруушааһан байха юм. Грециин правительство өөрынгөө бригадые Вьетнам эльгээхые һанаашалнагүй гэһэн хэбэртэйгээр буруушаалга соонь баталан хэлэгдэнхэй.

Дахяад харата ааша гаргаа

АММАН. (ТАСС). Иорданиин ба Израилиин сэрэгүүдэй хоорондо октябриин 15-най үдэшэ буудалдаанай болоходо, Израилиин 4 солдат шархатаа гээд Иорданиин армиин командованиин түлөөлэгшэ энэ мэдүүлээ.

Малик Хусейнэй хүүргэ шадарай Иордан сэрэгүүдые Израилиин сэрэгүүд хоёр дахин буудаа. Иордан сэрэгүүд алишье ушарта урдаһаань буудажа, харюусаха баатай болоо гээд тэрэ мэдээсэһэн байна.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

Үглөөнэй 5 часһаа 9 час 30 минута хүрэтэр Москваһаа дамжуулга. 5 час 35 минутаһаа футбол Эндэ «Торпедо» (Москва), «Динамо» (Киев) командануудай хоорондо болоһон наадан харуулагдаха. 7 час 40 минутаһаа Олимпиин наадан харуулагдаха. (велосипед). 8 час 20 минутаһаа тамаралга. 13 час 05 минутаһаа Олимпиадын дневник. 15 час 30 минутаһаа Олимпиин XIX наадан дамжуулагдаха. 18 часһаа номой таг гэһэн үхибүүдтэ зорюулагдаһан дамжуулгаар Улаан-Үдын телевидени ажалаа эхилхэ. 18 час 30 минутаһаа үхибүүдтэ зорюулагдаһан кинофильм. 19 часһаа «Холо, ойрын һонин». 19 час 20 минутаһаа «Буряадай сагаан алтан» гэһэн дамжуулга. 19 час 40 минутаһаа концерт. 20 час 10 минутаһаа «Литературна ажабайдал» гэһэн телевизионно сборник. 20 час 40 минутаһаа ТАСС-ай лентээр абтаһан мэдээсэл. Сагай уларил. 20 час 50 минутаһаа «Запомним этот день» гэһэн уран һайханай фильм.

ПРАВДА БУРЯ...

Мүнөөдэрэй но...

Нэгэдэхи хуудаһанда: «... барилга» гэһэн түрүү бэш... дарта һайндэрэй хүндэлэл... гаршаг доро информацинуу... ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «... дысэ» гэһэн С. Гриневой ста... рэл орон доторнай. Редакци... бэшэгүүд.

Гурбадахи хуудаһанда: «... тагта» гэһэн А. Шитовой ... абтаһан бүлэг. Хилын саан... таһан мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: ... һонин. Нютаг нютагай һони... холнууд.

Редакторай ор...
М. Н. НИМА...

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при С...те Министров БурАССР.
Н-02023. Зак. № 1039...